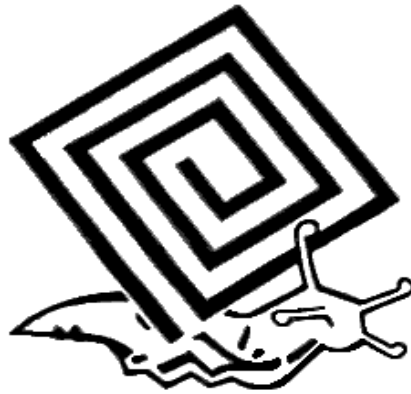

Základná umelecká škola v Handlovej

**Školský vzdelávací program
Základnej umeleckej školy v Handlovej**

01.09.2010

1 Ciele a poslanie výchovy a vzdelávania v školskom vzdelávacom programe

Školský vzdelávací program Základnej umeleckej školy v Handlovej je najvyšší cieľovo programový projekt vzdelania, od ktorého sa odvíjajú školské vzdelávacie programy hudobného odboru, výtvarného odboru, tanečného odboru a literárno-dramatického odboru ZUŠ.

Vzdelávací proces je charakterizovaný vysokým stupňom individuálnej starostlivosti o každého žiaka, jeho zameraniu a individuálnym schopnostiam. Umožňujú to najmä variabilné študijné programy a alternatívne metódy práce. Tento edukačný princíp sa uplatňuje na všetkých stupňoch, kde najvýznamnejším spoločným cieľom je výchova žiaka ako samostatnej osobnosti.

Základná umelecká škola v Handlovej predstavuje ucelenú sústavu výchovy a vzdelania, ktorá poskytuje svojim frekventantom možnosť rozvíjať svoje nadanie v niektorej z tvorivých disciplín. Jednotlivé zložky tejto sústavy a ich výstupy sú usporodované tak, že umožňujú žiakovi pokračovať v umeleckej príprave na vyššom stupni a postupne sa kvalifikovať pre profesionálny výkon niektorého umeleckého povolania. Hlavným cieľom je výchova umením – formovanie osobnosti, k umeniu – rozvoj schopnosti tvoriť a prijímať umenie a pre umenie – príprava na profesionálnu činnosť. Škola svojim hudobným, výtvarným, tanečným a literárno-dramatickým odborom sa venuje špecializovanej odbornej výchove žiakov so zvýšeným záujmom a predpokladmi pre umeleckú tvorbu.

Základná umelecká škola v Handlovej poskytuje základné umelecké vzdelanie podľa § 17 Školského zákona o výchove a vzdelávaní, pripravuje na štúdium odborov umeleckého vzdelávania v stredných školách a v konzervatóriách; pripravuje aj na štúdium na vysokých školách s pedagogickým alebo umeleckým zameraním.

Povinný obsah vzdelania sa uvádza v platnom učebnom pláne ZUŠ schválenom MŠ SR dňa 22.12. 2003 pod číslom 11 215/2003 s platnosťou od 1. septembra 2004, ktorý je záväzný pre všetky odbory vo všetkých ročníkoch ZUŠ. Podľa uvedeného učebného plánu je vytvorený ŠkVP pre 1. ročník I. Stupňa základného štúdia ZUŠ (§7, ods. 2). Od školského roka 2009/2010 bude vypracovaný nový učebný plán pre ZUŠ.

Školský vzdelávací program Základnej umeleckej školy v Handlovej

- je zostavený v súlade so Štátnym vzdelávacím programom základnej umeleckej školy v Slovenskej republike
- je zostavený na základe participatívneho demokratického princípu ako model dvojúrovňového cieľového programu
- je zameraný na štandardné cieľové požiadavky na vedomosti, spôsobilosti a hodnotové postoje, ktoré sú rozvíjané prostredníctvom obsahu vzdelania, vymedzeného ako jadrové učivo
- je rámcovaný povinným obsahom vzdelania, ktorým sa majú rozvinúť kľúčové spôsobilosti požadované pre určitý stupeň a druh vzdelávania garantovaného štátom
- je vypracovaný podľa princípu následnosti a kontinuity stupňov ZUŠ – predprimárny, primárny, nižší sekundárny, ktorých programy na seba nadväzujú a korelujú
- môže sa uplatňovať prostredníctvom rôznych organizačných foriem a metód výučby (riešením problémov a projektov, kooperáciou, zážitkovým učením sa a pod.)
- umožňuje modifikáciu obsahu pre ZUŠ
- umožňuje vzdelávanie žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami
- podmieňuje svoje uskutočnenie zabezpečením motivujúceho učebného prostredia a podporujúcej socioemočnej klímy triedy a školy, odporúča zamerať sa na socializáciu žiakov vlastnou kultúrou školy a jej prostredia
- podporuje samostatnosť a profesijnú zodpovednosť pedagógov za výsledky vzdelávania
- je otvorený dokument, ktorý sa bude podľa potrieb a požiadaviek dopĺňať.

1.1 Organizácia výchovno-vzdelávacieho procesu v základnej umeleckej škole

Základná umelecká škola organizuje prípravné štúdium, základné štúdium, štúdium s rozšíreným počtom vyučovacích hodín, skrátené štúdium a štúdium pre dospelých.

Prípravné štúdium ZUŠ má najviac dva ročníky. Je určené pre žiakov prvého stupňa základnej školy a pre talentované deti v predškolskom veku na intenzívne diagnostikovanie umeleckých schopností dieťaťa a jeho následné zaradenie do príslušného umeleckého odboru. Pre žiakov, ktorí nenavštevovali prvý stupeň základného štúdia je možné zriadiť jednoročné prípravné štúdium na druhom stupni.

Základné štúdium sa člení na dva stupne. Prvý stupeň má najviac deväť ročníkov a druhý stupeň má štyri ročníky.

Rozšírené štúdium je určené žiakom, ktorí v základnom štúdiu preukážu mimoriadne nadanie a vynikajúce študijné výsledky.

V **skrátenom štúdiu** sa žiaci pripravujú na štúdium na stredných školách, konzervatóriách a vysokých školách pedagogického alebo umeleckého zamerania.

Štúdium pre dospelých má najviac štyri ročníky.

Vyučovanie je individuálne a skupinové. Počty žiakov v jednotlivých vyučovacích predmetoch určujú učebné plány.

Riaditeľ základnej umeleckej školy môže prerušiť štúdium žiakovi na jeho žiadosť alebo na žiadosť jeho zákonného zástupcu.

2 Stupne základného umeleckého vzdelania

Základné umelecké vzdelanie môže žiak získať úspešným absolvovaním vzdelávacieho programu odboru vzdelávania v základnej umeleckej škole.

Základné umelecké vzdelanie sa člení na

- a) **primárne umelecké vzdelanie**, ktoré žiak získa úspešným absolvovaním posledného ročníka vzdelávacieho programu pre prvú časť prvého stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy; dokladom o získaní stupni vzdelania je vysvedčenie s doložkou,
- b) **nižšie sekundárne umelecké vzdelanie**, ktoré získa žiak úspešným absolvovaním posledného ročníka vzdelávacieho programu pre druhú časť prvého stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy; dokladom o získanom stupni vzdelania je vysvedčenie s doložkou.

2.1 Prvá časť prvého stupňa základného štúdia - primárne umelecké vzdelanie -ISCED 1 B

- 1) Základné štúdium sa člení na prvý stupeň, ktorý nadväzuje na prípravné štúdium a na druhý stupeň, ktorý nadväzuje na prvý stupeň základného štúdia. Štúdium na prvom stupni má najviac deväť ročníkov a na druhom stupni má najviac štyri ročníky. Je určené pre žiakov, ktorí preukázali požadovanú úroveň umeleckých schopností, zručností a návykov umožňujúcich ich ďalší úspešný rozvoj v príslušnom umeleckom odbore.
- 2) Prvý stupeň základného štúdia sa člení na prvú časť, ktorá má najviac štyri ročníky a na druhú časť, ktorá má najviac päť ročníkov. Úspešným absolvovaním posledného ročníka prvej časti prvého stupňa základného štúdia žiak získa primárne umelecké vzdelanie. Úspešným absolvovaním posledného ročníka druhej časti prvého stupňa základného vzdelania získa žiak nižšie sekundárne umelecké vzdelanie.
- 3) Zaradenie žiaka do rozšíreného štúdia navrhuje triedny učiteľ. Návrh predkladá riaditeľovi školy do 31. marca školského roka, ktorý predchádza školskému roku, v ktorom má byť žiak zaradený do rozšíreného štúdia.

2.2 Ciele primárneho vzdelávania

Súčasná základná umelecká škola svojimi špeciálnymi vzdelávacími a kultúrno-výchovnými cieľmi, obsahom a organizáciou vzdelávania v značnej miere splňa požadované atribúty školy s významným kultúrno-výchovným poslaním. ZUŠ vytvára podmienky pre aktívnu umeleckú činnosť žiakov základných a stredných škôl v čase mimo vyučovania v popoludňajších hodinách, ich náplň sa tak stáva významnou a zmysluplnou súčasťou programu výchovy a vzdelávania a účinným nástrojom úsilia proti negatívnym prejavom správania, drogovej závislosti a kriminalite.

V ontogenetickom vývoji jedinca existujú obdobia, v ktorých sú vytvorené najvhodnejšie podmienky na formovanie určitých vlastností osobnosti. Potreba koordinovať formovanie určitých vlastností a postojov osobnosti počas psychického a somatického vývoja jedinca je vedecky podložená. Jej uplatňovanie je obzvlášť dôležité pri rozvíjaní schopností a najmä zručností a návykov, ktoré sú predmetom umeleckého vzdelávania. Práve tieto procesy, vyžadujúce si rovnomerný rozvoj a koordináciu viacerých zložiek osobnosti a zosúladienie činnosti viacerých systémov, možno úspešne rozvíjať spravidla v období mladšieho a staršieho školského veku.

V postpubertálnom období a v období adolescencie ich už spravidla nie je možné efektívne rozvíjať. Vyššie uvedené je potrebné chápať v súvislosti so špecifikami výchovy a vzdelávania v jednotlivých umeleckých odboroch. Preto aj odporúčaný vek na prijatie do základnej umeleckej školy je uvedený v platných učebných plánoch pre ZUŠ podľa jednotlivých umeleckých odborov.

Z vyššie uvedeného jednoznačne vyplývajú nasledovné ciele:

- rozvíjať kreatívne myslenie
- rozvíjať emočnú inteligenciu, pestovať zmysel pre dobro a krásu
- budovať v dieťaťoch hodnotový systém a obranyschopnosť voči tlaku reklamy, gýču, preferencií materiálnych hodnôt a pod.
- usmerňovať dieťa k vyšším duchovným hodnotám
- prispôbovať sa potrebám konkrétnych oblastí, zohľadňovať nové trendy vo vývoji umení
- viac sa venovať vývoju vkusovej orientácie detí
- sústavne vzdelávať a rozširovať obzor žiakov – nielen ich odbornej umeleckej úrovne, ale i v oblasti komunikačno-ludskej
- využívať systém projektového vyučovania je možné realizovať dvojakým spôsobom:
 1. formou vytvárania integratívnych hudobno-scénických a výtvarných projektov rôznych typov (vyžaduje medziodborovú spoluprácu) alebo
 2. analytickým spôsobom v rámci teoretických predmetov.

2.3 Profil žiaka

Po ukončení primárneho vzdelania ZUŠ má žiak osvojené základy hudobnej, výtvarnej, tanečnej, literárno-dramatickej a prvotnej kultúrnej gramotnosti. Získal základy pre osvojenie účinných techník (celoživotného) učenia sa a pre rozvíjanie spôsobilostí. Váži si seba aj druhých ľudí, je spôsobilý ústretovo komunikovať a spolupracovať, je vnímavý k potrebám iných. Získal základy používania odborného jazyka a komunikácie v oblasti hudby, výtvarného, tanečného a literárno-dramatického umenia.

Úroveň rozvinutosti kľúčových spôsobilostí, ktoré žiaci dosiahnu na konci programu primárneho umeleckého vzdelania, nie je ukončená. Vytvára len bázu pre následné stupne vzdelania, pre celoživotné učenie sa, pre zapojenie sa do pracovného procesu. Rozvíjaním kľúčových spôsobilostí v životnom kontexte obsahu predmetov je tvorený model absolventa primárneho stupňa umeleckého vzdelania.

Absolvent primárneho umeleckého vzdelania má **osvojené tieto kľúčové spôsobilosti:**

(a) sociálno-komunikačné spôsobilosti

- vyjadruje sa súvisle, výstižne a kultivovane písomnou aj ústnou formou primeranou primárnemu stupňu vzdelávania,
- dokáže určitý čas sústredene pracovať, náležite reagovať,
- uplatňuje ústretovú komunikáciu pre vytváranie dobrých vzťahov so spolužiakmi, učiteľmi, rodičmi a ďalšími ľuďmi, s ktorými prichádza do kontaktu,
- rozumie rôznym typom doterajších textov a bežne používaným prejavom neverbálnej komunikácie a dokáže na ne adekvátne reagovať a vyjadriť svoj názor,
- na základnej úrovni využíva technické prostriedky medziosobnej komunikácie,
- rešpektuje kultúrnu rozmanitosť a preukazuje záujem o primeranú formu medzikultúrnej komunikácie.

(b) spôsobilosť v oblasti matematického a prírodovedného myslenia

- v každodenných situáciách mať schopnosť (na rôznych úrovniach) používať modely logického a priestorového myslenia a prezentácie (projekty, vystúpenia, koncerty, výstavy)
- rozvíja si schopnosť objavovať, pýtať sa a hľadať odpovede, ktoré vedú k systematizácii poznatkov.

(c) spôsobilosti v oblasti informačnej a komunikačnej technológie

- zavádzať informačné technológie a multimediálnu techniku do vyučovania v ZUŠ a rozširovať ponuky výchovy a vzdelávania a zvyšovanie jej kvality,
- integrovať IKT do vyučovania,
- zmena vyučovacieho procesu na využívanie IKT – zmodernizovať obsah predmetov s integráciou IKT vo vyučovaní,
- príprava digitálnych učebných materiálov, digitálnych prameňov a iných učebných pomôcok,
- využitie IKT medzi školami,

Špecifiká pre rôzne študijné odbory:

výtvarný

- počítačová grafika
- spracovávanie fotografií, výtvarných diel, počítačová animácia,
- práca s 3D modelmi,
- dizajn, tvorba prezentácií,
- encyklopédie výtvarných diel, galérií, múzeí,

hudobný

- elektronické hudobné nástroje,
- digitálne spracovanie hudby,
- digitálne formáty zvukových nahrávok,
- komponovanie a ďalšie spracovanie materiálu,
- digitálne zdroje umeleckých diel,
- edukačné hudobné programy

tanečný

- práca s videom a s ďalšími digitálnymi zdrojmi na internete,

literárno-dramatický

- práca s literárnymi zdrojmi na internete,
- tvorba prezentácií,
- práca s videom a zvukom.

(d) spôsobilosť učiť sa učiť

- získava schopnosť sebareflexie pri poznávaní a získavaní nových poznatkov,
- na základe poskytovaných možností uplatňuje základy rôznych techník učenia sa a efektívne si osvojuje poznatky a študijné návyky,
- vyberá a hodnotí získané informácie, spracováva ich a využíva vo svojom učení a v iných činnostiach,
- zlepšuje svoju vytrvalosť a iniciatívu, hodnotí svoj pokrok, akceptuje spätnú väzbu a uvedomuje si svoje rozvojové možnosti,

(e) spôsobilosť riešiť problémy

- vníma a sleduje problémové situácie v škole a vo svojom najbližšom okolí, vie rozoznať ozajstný problém, premýšľa o jeho príčinách a navrhne riešenie podľa svojich vedomostí a skúseností z danej oblasti,
- pri riešení problémov hľadá a využíva rôzne informácie, skúša viaceré možnosti riešenia problému, overuje správnosť riešenia a osvedčené postupy aplikuje pri podobných alebo nových problémoch,
- pokúša sa problémy a konflikty vo vzťahoch riešiť primeraným (chápatým a splupracujúcim) spôsobom,

(f) osobné, sociálne a občianske spôsobilosti

- vytvára si pozitívny sebaobraz, ktorý podporuje žiacku sebadôveru a sebarozvoj,
- uvedomuje si vlastné potreby a aktívne využíva svoje možnosti,
- uvedomuje si svoje silné a slabé stránky ako svoje tvorivé rozvojové možnosti,
- sústreďuje sa na kvalitu a vhodnosť svojho výberu voľných činností, aktívne si chráni svoje fyzické a duševné zdravie,
- kontroluje vlastné konanie (vrátane násilných a sebazničujúcich modelov konania) a vie odhadnúť dôsledky svojich rozhodnutí a činov,
- uvedomuje si svoje práva a povinnosti a aktívne ich realizuje,
- účinne spolupracuje v skupine, podieľa sa na vytváraní triednych, skupinových a celoškolských pravidiel, je zodpovedný a dodržiava dohody,
- ochotne prijíma nové nápady, prípadne sám prichádza s novými nápady a postupmi, diskutuje o nich, prispieva k spoločnej práci,
- podieľa sa na vytváraní podporujúcej a motivujúcej sociálno-emočnej klímy v triede a dobrých medziľudských vzťahov,

(g) spôsobilosť vnímať a chápať kultúru a vyjadrovať sa nástrojmi kultúry

- dokáže sa vyjadrovať na úrovni základnej kultúrnej gramotnosti prostredníctvom umeleckých a iných vyjadrovacích prostriedkov,
- rozvíja schopnosť tvoriť a prijímať umenie,
- dokáže pomenovať druhy umenia a ich hlavné nástroje a vyjadrovacie prostriedky (na úrovni primárneho vzdelávania),
- uvedomuje si význam umenia a kultúrnej komunikácie vo svojom živote,
- cení si a rešpektuje kultúrno-historické dedičstvo a ľudové tradície,
- rešpektuje vkus iných ľudí a primerane veku dokáže vyjadriť svoj názor a vkusový postoj,
- pozná základné pravidlá, normy a zvyky súvisiace s úpravou zovňajšku človeka,
- pozná pravidlá spoločenského kontaktu (etiketu),
- správa sa kultúrne, kultivovane, primerane okolnostiam, situáciám, sociálnym pozíciám a rolovým funkciami,
- je tolerantný a empatický k prejavom iných kultúr.

2.4 Kompetencie (zručnosti, vedomosti, postoje)

Po ukončení primárneho umeleckého vzdelania majú žiaci schopnosť logicky uvažovať, ovládajú základy hudobnej, výtvarnej, tanečnej a literárno-dramatickej štruktúry, základnú hudobnú, výtvarnú, tanečnú a literárno-dramatickú abecedu, terminológiu a gramotnosť podľa učebných osnov, sú schopní verbálne vyjadriť svoje pocity a postrehy vzťahu výrazových prostriedkov hudby, výtvarného umenia, tanca, slova a ich účinku na seba a na diváka, poslucháča.

Sú oboznámení so základnými okruhmi sociálnej funkcie hudby, výtvarného umenia, tanečného a literárno-dramatického umenia, slovenskou ľudovou tradíciou, zvykoslovím ako aj tradíciou ostatných národností žijúcich na Slovensku.

Ovládajú techniku umeleckej tvorby alebo interpretácie na vekovo primeranej úrovni v súlade s učebnými osnovami a individuálnymi dispozíciami žiakov.

Preniknutie do štruktúry daných odborov ZUŠ je na vekovo primeranej úrovni a individuálnych schopnostiach žiakov.

3 Vlastné zameranie Základnej umeleckej školy v Handlovej

Koncepcia Základnej umeleckej školy v Handlovej predkladá poskytovanie odborného umeleckého vzdelania vo všetkých umeleckých odboroch pre veľmi širokú vzorku záujemcov, vo vekovom rozpätí detí predškolského veku až po dospelých uchádzačov. Rozhodujúcu časť žiakov navštevujúcich ZUŠ tvoria žiaci vo veku 7 – 15 rokov.

Prioritným cieľom je zabezpečiť pedagógmi výchovu a vzdelávanie na škole ako plnohodnotný proces umožňujúci komplexný rozvoj osobnosti žiaka prostredníctvom umenia. Umelecký edukačný proces poznávací a činnostno-praktickým zameraním pôsobí na všetky zložky osobnosti – na stránku kognitívnu, psychomotorickú i afektívnu, rozvíja poznávacie, aktivačné i emocionálne vlastnosti osobnosti.

Východiskom koncepcie výchovno-vzdelávacieho procesu sú princípy humanistickej orientovanej pedagogiky, prostredníctvom, ktorých sa poskytuje možnosť chápať umenie v determinácii sociálnej interakcie a práca v oblasti umeleckej edukácie s integrovanými žiakmi v spolupráci s PPP v Prievidzi ako aj so ŠZŠ v Handlovej.

Škola prostredníctvom elokovaných tried na ZŠ Gašpara Drozda s MŠ v Chrenovci-Brusne poskytuje vzdelanie aj žiakom s trvalým pobytom v Chrenovci-Brusne.

Vo výchovno-vzdelávacom procese sa dôraz kladie na formovanie komunikačných kontaktov medzi žiakom a učiteľom, z čoho vyplýva možnosť aktívneho zapojenia sa žiaka do všetkých fáz vyučovacieho procesu, prostredníctvom zážitkového učenia sa vytvárajú predpoklady pre tvorivé umelecké aktivity žiakov, práca s umeleckým artefaktom je zameraná na proces hľadania a objavovania umeleckých hodnôt jednotlivých umeleckých diel v celej svojej komplexnosti. Umelecký artefakt sa má chápať ako nositeľ obsahu i výpoveď tvorcu i interpreta o objektívnej a subjektívnej skutočnosti vyjadrenej špecifickými výrazovými prostriedkami. Ďalej sa dôraz kladie na rozvíjanie a prepojenie praktických činností s teoretickými vedomosťami, na rozvoj kreativity žiaka, žiaci sa vedú k aktívnemu spracovaniu prijímaných informácií a poznatkov a k ich interiorizácii, žiakove umelecké schopnosti a zručnosti ako i umelecké cítenie sa rozvíja tak, aby po absolvovaní školy bol schopný samostatnej orientácie v umení a umeleckých činnostiach.

Oblasti produkčnej činnosti sa vytvárajú vhodné podmienky pre prezentáciu výsledkov edukačnej činnosti, v kooperácii s Mestom Handlová, materskými, základnými a strednými školami sa saturujú kultúrne potreby obyvateľov mesta, organizujú sa koncerty, súťaže, prehliadky, výstavy a pod., v spolupráci so základnými umeleckými školami okresu sa vytvára priestor pre prenos informácií, odovzdávanie si skúseností, komparáciu.

Spolupráca školy s organizáciami sa zabezpečuje formou jasnej a konštruktívnej komunikácie. Prehlbuje sa spolupráca školy a rodiny cestou rodičovského združenia a triednych zasadnutí. Rade školy sa predkladajú správy a informácie, aby sa mohla vyjadrovať k závažným rozhodnutiam a zámerom školy.

Atmosféra v kolektíve pracovníkov je podmienená veľmi dobrými pedagogickými a produkčnými výsledkami, prevláda spolupatričnosť, spolupráca, vzájomné vychádzanie si v ústrety. Kolektív má predpoklady pre vysoké pracovné nasadenie.

Hlavným cieľom školy pre budúce obdobie je zabezpečiť systematickú aplikáciu informačno-komunikačných technológií do všetkých sfér svojho života. Prostredníctvom IKT zabezpečiť integráciu jednotlivých umeleckých odborov, ako aj pružnejšie a flexibilnejšie využívanie digitalizácie v jednotlivých vyučovacích predmetoch.

Využívaním heuristických metód, kooperatívneho a projektového vyučovania ako i slobodnou prácou žiakov skvalitniť proces medzipredmetovej a medziodborovej integrácie, prostredníctvom ktorej by škola mohla vytvoriť komplexnú pódiovú prezentáciu pre žiakov základných i stredných škôl.

Z hľadiska revitalizácie budovy sa manažment školy zameria najmä na opravu prieniku spodnej vody do priestorov. V spolupráci so zriaďovateľom školy sa budú snažiť hľadať finančné prostriedky na zateplenie budovy a strešnej koštrukcie s funkčnením podkrovných priestorov.

Marketing školy vyvíja všetky aktivity na zapájanie sa školy do verejného života mesta. Škola participuje na spoločenských a kultúrnych podujatiach, je organizátorom celomestských, mikroregionálnych ale aj celoslovenských a medzinárodných aktivít, pravidelne prezentuje výsledky svojej činnosti a svoje aktivity v regionálnych masmédiách. Snahou školy je byť úspešnou modernou inštitúciou plniacou kultúrne a umelecké potreby obyvateľov mesta.

3.1 Učebné plány

Základná umelecká škola v Handlovej vo svojom edukačnom procese vychádza z učebných plánov pre základné umelecké školy, ktoré schválilo Ministerstvo školstva Slovenskej republiky dňa 22.12.2003 pod číslom 11 215/2003 s platnosťou od 1. septembra 2004. V tomto normatívnom pedagogickom dokumente sú učebné plány pre hudobný, výtvarný, tanečný a literárno-dramatický odbor.

Základná umelecká škola v Handlovej pracuje podľa nasledovných učebných plánov:

Hudobný odbor

- Učebné plány prípravného štúdia č. 1b;1 c; predmet 1. Prípravná hudobná výchova
2. Príprava ku hre na nástroji alebo prípravná hlasová výchova
- Učebný plán číslo 2
Stupeň I.- základné štúdium
Zameranie: **Hra na klavíri**
- Učebný plán číslo 3
Stupeň I. - základné štúdium
Zameranie: **Hra na keyboarde**
- Učebný plán číslo 4
Stupeň I. - základné štúdium
Zameranie: **Hra na husliach**
- Učebný plán číslo 8
Stupeň I. - základné štúdium
Zameranie: **Hra na zobcovej flaute**
- Učebný plán číslo 9
Stupeň I. - základné štúdium
Zameranie: **Hra na bicích nástrojoch**
- Učebný plán číslo 11
Stupeň I. - základné štúdium
Zameranie: **Hra na gitare**

- Učebný plán číslo 13
Stupeň I. - základné štúdium
Zameranie: **Hra na akordeóne**
- Učebný plán číslo 14
Stupeň I. - základné štúdium
Zameranie: **Spev**
- Učebný plán číslo 15
Stupeň I. - základné štúdium
Zameranie: **Hlasová výchova, spev**
- Učebný plán číslo 17
Stupeň I. - základné štúdium
Zameranie: **Zborový spev**

Tanečný odbor

- Učebný plán číslo 37
Stupeň Prípravné štúdium 1, Prípravné štúdium 2
Zameranie: **Hudobno-pohybová výchova, Tanečná príprava**
- Učebný plán číslo 38
Stupeň I. - základné štúdium
Zameranie: **Tanec**
- Učebný plán číslo 39
Stupeň I. - základné štúdium
Zameranie: **Tanec**

Výtvarný odbor

- Učebný plán číslo 42
Stupeň Prípravné štúdium
Zameranie: **Predškolská výtvarná výchova**
Predmet: Výtvarné činnosti
- Učebný plán číslo 43
Stupeň I. - základné štúdium
Zameranie: **Výtvarná výchova**
Predmet: Výtvarná tvorba

Literárno-dramatický odbor

- Učebný plán číslo 47
Stupeň Prípravné štúdium
Zameranie: **Prípravná dramatická výchova**
- Učebný plán číslo 48
Stupeň I. - základné štúdium
Zameranie: **Dramatické a slovesné oddelenie**

3.2 Učebné osnovy

Základná umelecká škola v Handlovej postupuje podľa učebných osnov, ktoré schválilo Ministerstva školstva Slovenskej republiky dňa 14. 8. 1995 pod číslom 729/95-15 ako učebné osnovy pre základné umelecké školy.

3.2.1 Hudobná náuka

Charakteristika predmetu

Charakteristickým znakom predmetu hudobná náuka (HN) je prevažne jeho činnostný ráz. Podstatou tohto predmetu sú:

interpretačné činnosti: spevácke a intonačné
rytmicko-pohybové
improvizačné
inštrumentálne

percepčné činnosti: počúvanie hudby
sluchová analýza

Osvojenie si hudobných pojmov treba získavať z interpretáčnych a percepčných činností. Nevyhnutnou zásadou pri plnení požiadaviek učebných osnov je nepoužívať a ani nevyžadovať definície. Skúsenosti, zručnosti a zážitky z interpretáčnych a percepčných činností premietnuté do pojmovej oblasti sú zárukou, že učiteľ dosiahol stanovený cieľ.

Účinnými formami a prostriedkami na dosiahnutie esteticko-výchovného pôsobenia na žiakov je prepojenie hudobnej výchovy s inými umelecko-výchovnými zložkami, ako sú výtvarné umenie, pohyb-tanec, hovorené slovo- literatúra. Tieto vzájomným pôsobením umocňujú hudobný zážitok a približujú umenie ako prostriedok pre pochopenie krásna v širších súvislostiach.

Poslaním predmetu PHV a HN je kultivovať osobnosť žiaka, rozširovať okruh hudobných skúseností, vytvárať a usmerňovať záujem a vzťah k hudbe, rozvíjať jeho hudobné vedomosti a zručnosti. Predmet má poskytovať žiakom základy odborného vzdelania a vychovávať nadšeného poslucháča hudby a aktívneho amatérskeho hudobníka, ktorému je hudba životnou potrebou.

Aby sme dosiahli tieto ciele, treba rozvíjať najmä:

- hudobnú predstavivosť, fantáziu, orientáciu v hudobnom výraze, podporenú aj inými umelecko-výchovnými činnosťami a zážitkami,
- spevácke návyky žiakov, potrebné pre správny kultivovaný vokálny prejav,
- schopnosť rozlišovať jednotlivé vyjadrovacie prostriedky: metrum, tempo, rytmus, melodiku, harmóniu, dynamiku, farbu tónu,
- orientáciu v hudobných formách, žánroch a slohoch,
- hudobnú pamäť v spojení s jednotlivými činnosťami.

PHV a HN sú samostatné predmety s vlastnými cieľmi a alternatívnymi formami práce. Diferencovať treba výučbu tých žiakov, ktorí sa pripravujú na ďalšie odborné štúdium. Žiakov je potrebné aktivizovať využívaním auditívnych, vizuálnych a audiovizuálnych pomôcok.

Na rozdiel od individuálnej nástrojovej a speváckej výučby sa PHV a HN systematicky zaoberajú tými disciplínami, ktoré individuálne vyučovanie môže poskytnúť len okrajovo. PHV a HN pripravuje a dopĺňa inštrumentálne a spevácke predmety a súčasne nadväzuje na poznatky a skúsenosti z individuálneho a skupinového vyučovania, prehĺbuje ich, zovšeobecňuje a uvádza do širších súvislostí celej hudobnej kultúry.

Prípravné štúdium „B“; „C“

Predmet: *Prípravná hudobná výchova* (PHV)

Ciele

Poslaním prípravnej hudobnej výchovy je vyvolať tvorivú aktivitu žiaka a jeho radosť z objavovania hudobného krásna. Vychádzať treba z detskej mentality – hravosti, spontánnosti, napodobňovacej schopnosti, obrazotvornosti a doterajšieho stupňa vyspelosti. Prostredníctvom primeraného hudobného materiálu rozvíjať elementárne hudobné zručnosti, návyky, poznatky, vedomosti, hudobnú pamäť, predstavivosť a fantáziu. Poskytovať základné informácie o hudbe a kultúrnom živote okolia.

Obsah

Komplexnú hudobnosť detí rozvíjať a usmerňovať tak, aby im bola dobrým základom v štúdiu zvoleného hudobného nástroja alebo spevu:

- žiakov zoznamovať s hudobnými nástrojmi a umožňovať im kontakt s tými, ktoré si môžu vybrať v druhom roku, resp. V druhom polroku prípravného štúdia,
- ideálnou prípravou na nástrojové vyučovanie je hra na detské melodicko-rytmické nástroje. Žiaci okrem hudobnej predstavivosti získavajú aj cenné motorické zručnosti a návyky,
- prostredníctvom ostinátnych sprievodov k piesňam, hry z jednoduchých partitúr a rôznych hudobných hier získavať prvé skúsenosti z elementárnej súhry.

Požadované výsledky

***na konci prvého roku prípravného štúdia „B“
na konci prvého polroku prípravného štúdia „C“***

Interpretačné činnosti

Spevácke a intonačné:

Získať základné spevácke zručnosti a návyky. Spev jednoduchých piesní. Melodické cítenie a orientácia v rozsahu oktávy c1 – c2.

Rytmicko-pohybové:

Zmysel pre pravidelnú pulzáciu v rozličných tempách. Rytmické cítenie v dvojdobovom a trojdobovom takte. Spájať hudobné činnosti s pohybom.

Improvizačné a inštrumentálne

Schopnosť zapamätať si a reprodukovať krátky rytmický alebo melodický motív. Rytmizácia a melodizácia slov, kupiny slov, detských textov a riekaniek.

Percepčné činnosti

Počúvanie hudby

Kontrasty v hudbe. Hudobné nástroje – klavír, akordeón, husle, violončelo, flauta, gitara. Ľudský hlas. Počúvanie krátkych vokálnych a inštrumentálnych skladieb. Hudobná rozprávka.

Sluchová analýza

Elementárne tonálne cítenie. Melodická orientácia v rozsahu oktávy c1 – c2. Sluchová orientácia dvojdobého a trojdobého taktu. Vlastnosti tónu – výška, dĺžka, dynamika a farba.

Hudobno-náukové pojmy

Tieto vyvodzovať zo všetkých hudobných činností: notová osnova, husľový kľúč, basový kľúč, taktová čiara, dvojštvrtový, trojštvrtový a štvorštvrtový takt. Dvojica osminových nôt, nota štvrtová, polová, polová s bodkou, celá, pomlčky. Základné dynamické označenia – piano, mezoforte, forte, crescendo decrescendo. Opakovacie znamienko.

Požadované výsledky

na konci druhého roku PŠ „B“

na konci druhého polroku PŠ „C“

Utvrdenie a rozšírenie predchádzajúcich požiadaviek vo všetkých interpretačných a percepčných činnostiach:

- pokračovať v uvedomenej intonácii rozšírenej o solmizačnú metódu,
- informatívne oboznámiť s notami v F-klúči,
- základná hudobná abeceda; noty g-g²,
- pokračovať v rozlišovaní základných vyjadrovacích prostriedkov hudby: veselo- smutne, rázne- nežne, rýchlo-pomaly, vyššie-nižšie, silno-slabo a pod.
- Oboznámiť s ďalšími hudobnými nástrojmi,
- hudobné formy- pochod, tanec, uspávanka.

Učebné osnovy Hudobnej náuky pre I. stupeň základného štúdia ZUŠ;

1. ročník (1 hodina týždenne)

Ciele

Nadväzovať na obsah učiva z PHV. Hravou formou podchytiť záujem detí o hudbu. Aktivizovať deti k tvorivosti. Rozvíjať vnímanie základných výrazových prostriedkov v hudbe. Zdokonaľovať u žiakov melodicko-rytmickú predstavivosť a pamäť.

Obsah

Obsah tohto ročníka nadväzuje na požadované výsledky prípravnej hudobnej výchovy.

Interpretačné činnosti

Spevácke a intonačné

Rozvíjať návyky správnej intonácie jednohlasných piesní, čo predpokladá osvojenie si správneho dýchania, výslovnosti a nenásilného tvorenia tónu. Intonácia durových a molových melódií a piesní bez náročných intervalových skokov, s návratom k základnému tónu, s možnosťou uplatnenia solmizačnej metódy. Intonácia durového a molového kvintakordu. Základy pre intonáciu celého tónu a plotónu ako príprava na uvedomenú intonáciu modálnych melódií.

Rytmicko-pohybové

Rozvíjať rytmické cítenie a rytmické zručnosti v piesňach a rytmických cvičeniach. Schopnosť interpretovať základné metrické hodnoty dvojdobé a trojdobé s rozlišovaním prízvučnej a neprízvučnej doby, ich kombinácie a spájanie s pohybom (napr. pochod, valčík). S udávaním základného metra vedieť interpretovať rytmické útvary s použitím páru šestnásťtinových a osminových nôt, štvrt'ovej, štvrt'ovej s bodkou, polovej, polovej s bodkou, celej noty a pomlčky v štvrt'ových a osminových taktoch. Taktovať dvojdobý a trojdobý takt.

Improvizáčn  a inštrumentálne

Pokračovať v prejavoch elementárnej hudobnej tvorivosti z PHV: rytmické ozveny, rytmicko-melodické dialógy, rytmizácia a melodizácia riekaníek, detských alebo vlastných textov. Schopnosť zahrať na melodicko-rytmických nástrojoch jednoduché piesne alebo vytvárať k nim sprievod.

Percepčné činnosti

Počúvanie hudby

Rozvíjať schopnosť sústredeného počúvania krátkych skladbičiek rôzneho charakteru. Vybrané skladby sledovať v notovom zápise. Na základe ich počúvania oboznamovať sa s náladou skladby, pohybom melódie, dynamikou, tempom, dvojdobým a trojdobým metrom, durovým a molovým charakterom skladby. Podobne sa oboznamovať so zvukovou charakteristikou (farbou) niektorých hudobných nástrojov a ľudských hlasov.

Sluchová analýza

Rozlišovať durový a molový charakter skladby, piesne a lebo úryvku. Upevňovať tonálne cítenie uvedením si základného tónu. Rozpoznať durový a molový kvintakord, celý tón a poltón.

Hudobno-náukové pojmy

Osvojovať si ich prostredníctvom interpretačných a perscepčných činností: noty v husľovom kľúči g – c3, noty v basovom kľúči C – e1, stupnice durové a molové do 2 krížikov a 2 bé, predznamenanie, trojzvuky (len z prebratých stupníc), 2/4; 3/4; 4/4; 3/8; 4/8 takt, posuvky: krížiky, bé, odrážka, tónina, fermata, legato, staccato, ligatúra, opakovacie znamienko, p, mf, f, crescendo, decrescendo, moderato, adagio, allegro, ritardando, accelerando, prima volta, seconda volta.

3.2.2 Hra na klavíri

Charakteristika predmetu

Učebné osnovy sú rozdelené do štyroch na seba nadväzujúcich tematických celkov, resp. blokov, pretože ciele v jednotlivých ročníkoch základného štúdia sa navzájom prekrývajú. V každom celku hlavným cieľom je rozvíjať hudobné cítenie, estetický vkus, tvorivé schopnosti a technickú zručnosť detí.

V posledných rokoch vzrastá záujem o štúdium hudby zo strany rodičov i liečebných ústavov pre deti s postihom mentálnym, zmyslovým i fyzickým. Osobnostný potenciál treba rozvíjať prostredníctvom klavírnej hry v rovine vzdelávacej, stimulačnej i rehabilitačnej. Individuálnosť takejto výučby vyžaduje prispôbiť učebné osnovy reálnym potrebám detí s postihom.

Učebné osnovy predmetu Hry na klavíri pre prípravné štúdium a 1. ročník I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy

1. tematický celok (1,5 hod. týždenne)

Ciele

Výchova začiatočníka je prvým a najdôležitejším stupňom vývoja mladých klaviristov. Sústreďuje v sebe všetky problémy klavírneho rozvoja.

V začiatkoch štúdia venovať pozornosť psychologickým faktorom – prirodzenej túžbe dieťaťa po tvorivosti, hre a improvizácii. Cieľom je najprv prebudiť hudobnú vnímavosť a predstavivosť, potom začať formovať inštrumentálne návyky inštrumentálne návyky. Naučiť dieťa hudbu pochopiť a milovať, objaviť jej krásny, bohatý svet. Učebný proces aktivovať rôznymi formami práce a ich striedaním. Postupovať od živého pozorovania k abstraktnému, od hry podľa sluchu k teoretickým vedomostiam. Takýto komplexný prístup môže rozvinúť aj dosť skromné hudobné či intelektuálne schopnosti dieťaťa.

Obsah

Zistiť hudobné dispozície žiaka.

Získať a obohatiť sluchovohudobné skúsenosti detí.

Vznik prvých hudobných návykov – postavenie ruky, orientácia na klavíri.

Prebúdzajú emocionálne reakcie, cit pre rytmus, vývin kontroly sluchu aj prostredníctvom interpretácie klavírnych skladieb pedagógom.

Zoznamovať sa s notovým písmom, hra podľa nôt.

Komplexne formovať hudobno-interpretáčne myslenie, nadobúdať základ rôznych klavírnych výrazových prostriedkov.

Rozvoj hudobnej pamäti.

Prebúdzajú elementárne harmonické cítenie a prvky improvizácie.

Plynulá hra v každom zvolenom tempe.

Základné učivo

Riekanky, detské hry, hádanky, ľudová pieseň jednou rukou, striedaním rúk, polu s vlastným sprievodom.

Stupnice – príprava ku hre stupníc, hra durových a molových stupníc v protipohybe. Počet zvolíť podľa dispozícií žiaka.

Akordy – tonický kvintakord, a jeho obraty – tenuto, každou rukou zvlášť.

Školy- etudy – technické cvičenia

Skladby s polyfonickými prvkami

Prednesové skladby a ľudové piesne

Štvorročné skladby
Improvizačná hra
Hra z listu

3.2.3 Učebné osnovy Hry na keyboarde

Charakteristika predmetu

Vo vyučovacom procese vytvárať u žiaka trvalý vzťah k nástroju a k návykom, ktoré umožňujú samostatne študovať nové skladby primerané žiakovým zručnostiam a schopnostiam. Cieľom pedagógov v hre na keyboarde je vychovať aktívnych hudobníkov, ktorí sú schopní rozvíjať kultúru nášho národa.

Napredovanie a prospech žiaka závisí na vhodnom zostavení individuálneho plánu, ktorý by mal sledovať plynulý harmonický rozvoj žiaka, jeho individuálne vlastnosti, hudobný a technický rozvoj.

Ciele

Rozvíjať hudobnosť.

Rozvíjať estetický vkus.

Rozvíjať tvorivé činnosti dieťaťa pomocou hry na hudobnom nástroji.

Formovať morálny profil žiaka.

Rozvíjať individuálne schopnosti žiaka, hudobnú predstavivosť a pamäť.

Učebné osnovy pre prípravné štúdium základnej umeleckej školy

Ciele

Vzbudiť u detí záujem a lásku k hudbe, naučiť ich počúvať a prežívať ju.

Obsah

- orientácia na bielych a čiernych klávesoch,
- oboznámiť žiaka s nástrojom, individuálne podľa značky nástroja
- práca s nástrojom (Start/stop, Display, Voice (+ -), Style, mód Normal, Demo ukážky, Intro/Fill In),
- rozvoj rytmického cítenia
- ľudovú alebo tanečnú pieseň hrať striedaním rúk alebo dvojručne v non legate, legate alebo s vlastným sprievodom
- riekanky, detské hry, hádanky,
- možnosť počiatku hry z nôt,
- zápis nôt c1 – c2 krížik, bé
- hrať na nástroji s učiteľom,
- slovníček.

Učebné osnovy pre I. Stupeň základného štúdia základnej umeleckej školy

1. ročník (1/5 hod. týždenne)

Ciele

Vzbudiť záujem žiaka o hru na keyboarde. V rámci študijných problémov rozvíjať u žiakov kvalitu a farbu tónu. Veľký dôraz klásť na rozvoj rytmického cítenia, ktoré zohráva dôležitú úlohu pri štúdiu tohto nástroja. Pripravovať žiaka na prvé kroky k improvizácii. Počas školského roka naštudovať: ľudové piesne, tanečné piesne, skladby pochodového charakteru, skladby s polyfonickými prvkami. Ľudovú a tanečnú pieseň hrať s použitím toniky, dominanty, s vlastným sprievodom podľa sluchu. Rozvíjať hru z listu a orientáciu v akordických značkách.

Obsah

- non legato, legato, staccato, dynamika, frázovanie (rozsah oktáva),
- striedať a nakladať ruky,
- podklad palca – príprava ku hre stupníc,
- dvojhmaty, cluster, akordy, basový kľúč, c – c1, celá nota, polová, štvrt'ová, krížik, bé, odrážka,
- stupnice dur s krížikmi, s bé, kvintakord rozložené, tenuto, staccato,
- orientácia v zápise jednoduchých akordických značiek,
- spájať rôzne druhy techniky,
- práca s keyboardom – Voice, Style, mód Normal, mód Single Finger/dur akordy, Demo-Minus One, Start/Ending, , Tempo, Accompaniment Volume,
- sluchová orientácia v nástrojoch Clavi, String, Drum-Percussions,
- hra spamäti,
- slovníček.

3.2.4 Hra na husliach

Charakteristika predmetu

Husle zaujímajú výrazné miesto v hudobnom interpretačnom živote. Majú široké uplatnenie ako nástroj koncertný, sólový i sprievodný, v klasickej, ľudovej i zábavnej hudbe.

Vyučovanie je koncipované na nových progresívnych princípoch, ktoré umožňujú žiakom získať také odborné vzdelanie, aby sa mohli uplatniť v záujmovo-umeleckej, ale aj v profesionálnej činnosti.

Ciele

Cieľom predmetu je rozvoj muzikality, hudobnej predstavivosti a cítenia, v rovnováhe s technickým vývojom žiaka.

Stanovené ciele v jednotlivých ročníkoch sú kritériom zvládnutia učiva pre priemerných žiakov.

Obsah

Náplňou práce je sústavný rozvoj husľovej techniky, hudobnej pamäti, tvorivých schopností žiaka, sluchovej sebakontroly, štýlovej interpretácie a výchova k estetickému cíteniu.

Obsah predmetu zahŕňa tiež hru z listu, základy improvizácie, transpozíciu, komornú a súborovú hru.

Učebné osnovy pre prípravné štúdium základnej umeleckej školy

Ciele

- zistiť hudobné (intonačné, sluchové a rytmické) dispozície, manuálne a fyzické predpoklady žiaka na hru na nástroji,
- hravou formou vzbudiť záujem žiaka o hru na nástroji. Rozvíjať jeho tvorivé schopnosti a hudobnosť. Osvojovať si správne návyky nástrojovej hry.

Obsah

- oboznamovať dieťa s nástrojom,
- nácvik správneho držania huslí a sláčika,
- počiatky orientácie na hmatníku,
- hra jednoduchých piesní,
- hravou formou zamerať žiaka na prípravu nástrojovej hry

Učebné osnovy pre I. stupeň základného štúdia základnej umeleckej školy

1. ročník (1,5 hod. týždenne)

Ciele

Výchova začiatočníka je prvým a najdôležitejším stupňom vývoja mladých huslistov. Hra na husliach kladie vysoké nároky nielen na techniku hry, ale aj na rozvoj sluchu, sluchovú analýzu.

Cieľom je prebudiť detskú hudobnú vnímavosť a predstavivosť, potom začať formovať inštrumentálne návyky. Učebný proces aktivizovať rôznymi formami práce a ich striedaním. Postupovať od hry podľa sluch k teoretickým vedomostiam.

Obsah

Zistiť hudobné dispozície žiaka.

Získať a obohatiť sluchovo-hudobné skúsenosti detí.

Vznik prvých hudobných návykov – držanie nástroja, držanie sláčika, postoj, pohybová orientácia na hmatníku, hladké prechody cez struny.

Smykové cvičenia

Rytmické a tempové zmeny.

Rozvoj harmonického cítenia.

Základné učivo

Jednoduché ľudové piesne na prázdnych strunách.
Jednoduché melodické úryvky z klasickej literatúry.
Stupnice – podľa individuálnych schopností a daností žiaka.
Školy, etudy, technické cvičeniach.
Prednesové skladbičky.
Začiatky korepetície.

3.2.5 Hra na zobcovej flaute

Charakteristika predmetu

Vyučovanie hry na zobcovej flaute je vhodnou metódou v systéme hudobno-vzdelávacej elementaristiky. Táto skutočnosť má viacero príčin. Základy hry na tomto nástroji môžu z hľadiska fyziologického a psychologického zvládnuť deti od 5 rokov. Okrem toho hra na zobcovej flaute je akousi základnou bázou pre hru na iných dychových nástrojoch – drevených alebo plechových. Význam takejto iniciatívy má u dieťaťa aj veľmi vyhranený zdravotný rozmer. Dychová hygiena, držanie tela, práca rúk v súčasnosti s dychom – to všetko sú veľmi dôležité atribúty zdravého vývinu detského organizmu. Nie je to náhoda, že hra na zobcovej flaute slúži ako podporná liečba pri astmatických poruchách, prípadne môže slúžiť ako prevencia pred negatívnymi prejavmi v dýchaní jedinca.

Nezanedbateľná je aj ekonomická stránka. Zobcová flauta je cenovo jedným z najdostupnejších hudobných nástrojov, čo je možné využiť pri vytváraní zdrojov motivácie.

Ciele

Univerzálnym cieľom a zároveň metódou vyučovania hry na zobcovej flaute je dychová technika, t.j. postupovať smerom k pestovaniu schopnosti rozlišovať bránicové, hrudníkové, prípadne klavikulárne dýchanie. Nemenej dôležité je trénovať prácu rúk, pozíciu hlavy, ktoré umožňujú slobodnejšie dýchanie. Akcent treba klásť na prácu prstov. Je potrebné upozorňovať žiaka na správne zakrývanie dierok, na prácu jazyka a na posadenie zobca medzi pery bez toho, aby sa dotýkal zubov.

Technicko – výrazová stránka výučby hry na zobcovej flaute tkvie v rozvíjaní zmyslu pre sebadisciplínu, rytmus, intonáciu, frázovanie, artikuláciu, súhru v duete, triu, a pod. Ensemblové hranie vedie žiaka aj k schopnosti harmonicky myslieť a predvídať hudobné situácie.

Učiteľ sa môže oprieť o dostupnú literatúru, predovšetkým barokovú, nechýbajú však ani kompozičné didaktické iniciatívy súčasných skladateľov, prípadne pedagógov.

Metódy a formy práce

Prvou fázou štúdia hry na zobcovej flaute je fáza propedeutiky. V našich podmienkach je známa ako PHV, čiže prípravná hudobná výchova. V druhom polroku PHV nastupuje fáza diferenciacie žiakov na jednotlivé hudobné nástroje. Táto fáza vyvrcholí prijímacou skúškou do prvého ročníka prvého stupňa (fáza selekcie).

Hudobná literatúra je veľmi rozmanitá a je možné variovať študijný materiál podľa pedagogických skúseností učiteľa a podľa individuálnych dispozícií žiaka.

Učebné osnovy pre prípravné štúdium základnej umeleckej školy

(2. polrok – 1 hodina týždenne)

Ciele

Poskytnúť žiakovi vhodnú motiváciu pri vytváraní vzťahu k hudbe a k hudobnému nástroju, oboznámiť ho s možnosťami nástroja, s jeho stavbou, vypestovať v ňom základné hygienické návyky pri udržiavaní nástroja. Dbať na kultiváciu základných fyziologických návykov a úkonov – postoj, držanie nástroja, nasadenie, bránicové dýchanie, tvorba tónu,. Rozvíjať v žiakovi hudobnú predstavivosť a zmysel pre disciplínu v oblasti rytmického cítenia a frázovania. Postupne upozorňovať na intonačné zákonitosti a na schopnosti sebakontroly.

Obsah

Rytmika – zautomatizovať kontakt žiaka na základné metroritmické prvky (nota a pomlčka celá, polová, štvrt'ová, metrické predpisy 4/4, 2/4, 3/4.

Hmatovo obsiahnuť tóny v rozpätí oktávy d1 – d2, začať tónom h1.

Učebné osnovy pre I. stupeň základného štúdia základnej umeleckej školy

1. ročník
(1 hod. týždenne)

Ciele

V záujme ďalšieho napredovania permanentne pestovať v žiakovi lásku k umeniu, k hudbe, k nástroju. V oblasti fyziológie trénovať hrudníkovo-bránicové dýchanie a tým zabezpečiť zvyšovanie kvality tónu. Pokračovať v pestovaní zmyslu pre metroritmiku, postupne aktivizovať cizelovanie základných intonačných návykov. Poukazovať na rozdiel hry tenuto a legato. Zdokonaľovať prstovú techniku žiaka.

Obsah

Dbať na vývoj rytmickej sebakontroly pri hre v duete. Do tréningu rytmického cítenia pribrať prvok osminovej noty a pomlčky, vysvetliť princíp bodky pri note, resp. pomlčke. Pokračovať v pestovaní citlivosti voči základným metrickým predpisom (takty). Rozširovať záber hmatov do ambitu c1 – a2. Vysvetliť princíp stupnice dur a mol. Stupnice hrať zo školy L. Daniela.

3.2.6 Hra na bicích nástrojoch

Charakteristika predmetu

S rastúcim záujmom dnešnej mladej generácie o hudbu narastá počet záujemcov o hru na bicie nástroje, ktoré sa stali v súčasnosti dominujúcimi vo všetkých oblastiach populárnej hudby.

Zmyslom spoločného snaženia pedagógov a žiakov by malo byť dosiahnutie takého stupňa technickej vyspelosti, ktorá umožní absolventovi realizovať sa v spoločensko živote v oblasti populárnej hudby a tým dosiahnuť cieľ, pre ktorý začal ZUŠ navštevovať.

Učebné osnovy pre I. stupeň základného štúdia základnej umeleckej školy

1. ročník

Ciele

Naučiť elementárnu hru na malý bubon, správne držanie tela, paličiek, pohyb lakt'ov, zápästia a celková uvoľnenosť pri hre jednotlivých úderov. Oboznámiť žiaka s pravidelným delením časových hodnôt.

Obsah

Hra celých, polových, štvrt'ových, osminových a šestnástinových nôt a pomlčiek.

Hra v 2/4, 3/4 a 4/4 taktoch.

Hra jednoduchých a dvojitých paradidlov.

3.2.7 Hra na gitare

Charakteristika predmetu

Už dlhé roky v rebríčku záujmu o hru na hudobný nástroj má gitara svoje stabilné postavenie. Deti k nej inklinujú, vďaka modernej populárnej hudbe je mimoriadne rozšírená.

Hra na gitare má však svoje dôležité miesto aj v klasickej hudbe. Je nástrojom vhodným pre sólovú hru ako aj pre hru v hudobných zoskupeniach. Hra na gitare rozvíja žiakovu muzikalitu i schopnosť pre kooperáciu, nakoľko v predmete má svoju pozíciu komorná a súborová hra.

Ciele

Viesť žiaka k správnym návykom, ktoré mu umožnia naštudovať s vkusom skladby rôznych slohových období a štýlov.

Cieľom predmetu je rozvoj muzikality, hudobnej predstavivosti a cítenia, v rovnováhe s technickým vývojom žiaka.

Stanovené ciele v jednotlivých ročníkoch sú kritériom zvládnutia učiva pre priemerných žiakov.

Obsah

Náplňou práce je sústavný rozvoj gitarovej techniky, hudobnej pamäti, tvorivých schopností žiaka, sluchovej sebakontroly, štýlovej interpretácie a výchova k estetickému cíteniu.

Obsah predmetu zahŕňa tiež hru z listu, základy improvizácie, transpozíciu, komornú a súborovú hru.

Metódy a formy práce

Stanovené ciele uskutočňujeme takými metódami a formami práce, ktoré rozvíjajú všeobecné hudobné vzdelanie, hudobnú predstavivosť, sluchové a rytmické cítenie na základe uvedeného vnímania a tvorivej práce s hudobným materiálom. Učiteľ volí také metódy a formy práce, ktoré rešpektujú individuálne schopnosti žiaka a zabezpečujú súbežné budovanie adekvátnych foriem technických a výrazových prostriedkov.

Učebné osnovy pre prípravné štúdium základnej umeleckej školy

Ciele

- zistiť hudobné (intonačné, sluchové a rytmické) dispozície, manuálne a fyzické predpoklady žiaka na hru na nástroji,
- hravou formou vzbudiť záujem žiaka o hru na nástroji. Rozvíjať jeho tvorivé schopnosti a hudobnosť. Osvojovať si správne návyky nástrojovej hry.

Obsah

- oboznamovať dieťa s nástrojom,
- nácvik správneho držania nástroja, pravej a ľavej ruky, správna fyziologická poloha tela hráča pri hre na gitare,
- počiatky orientácie na hmatníku,
- hra jednoduchých piesní,
- hravou formou zamerať žiaka na prípravu nástrojovej hry,
- hrať riekanky, melodické ozveny, rytmizovaný sprievod k ľudovým piesňam.

Učebné osnovy pre I. stupeň základného štúdia základnej umeleckej školy

1. ročník (1,5 hod. týždenne)

Ciele

Výchova začiatočníka je prvým a najdôležitejším stupňom vývoja mladých gitaristov. Hra na gitare kladie vysoké nároky nielen na techniku hry, ale aj na rozvoj sluchu, sluchovú analýzu.

Cieľom je prebudiť detskú hudobnú vnímavosť a predstavivosť, potom začať formovať inštrumentálne návyky. Učebný proces aktivizovať rôznymi formami práce a ich striedaním. Postupovať od hry podľa sluch k teoretickým vedomostiam. Postupne spájať notový zápis s orientáciou na hmatníku intonačne a rytmicky so správnym prstokladom pravej i ľavej ruky. Od začiatku rozvíjať hru spamäti.

Obsah

Zistiť hudobné dispozície žiaka.

Získať a obohatiť sluchovo-hudobné skúsenosti detí.

Vznik prvých hudobných návykov – držanie nástroja, držanie pravej a ľavej ruky, postoj, pohybová orientácia na hmatníku, hladké prechody cez struny.

Základný úder prstami i, m a palca pravej ruky na strunách .

Zapojiť ľavé rameno do hry.

Hra palcom pravej ruky striedavo na strunách E,A,D.

Dynamická funkcia pravého ramena.

Prenášať prsty a palec pravej ruky priečne cez struny, aktívne a vedome zapájať rôzne svalové skupiny pravého ramena do hry.
Aktívne zapojiť prsty ľavej ruky do hry.
Dynamická funkcia pravej ruky.
Pozdĺžny pohyb ľavého ramena, premiestňovať prsta do susedných a vzdialenejších polôh prostredníctvom prázdnej struny i bez nej.
Súčasná hra palca i prstov pravej ruky.
Hra dvojhlasu i štvorhlasu so zapojením palca.
Rytmické a tempové zmeny.
Rozvoj harmonického cítenia.

3.2.8 Hra na akordeóne

Charakteristika predmetu

Akordeón zaujíma výrazné miesto v hudobnom interpretačnom živote. Napriek tomu, že prešiel dlhodobým konštrukčným vývojom, zaznamenávame jeho technické zdokonaľovanie aj v súčasnosti.

Basová tastatúra nástrojov so štandardnými basmi bola rozšírená o melodické basy, ktorých diapazón vytvoril pre akordeonistu priestor autentickejšej interpretácie i takých skladieb, ktoré boli pôvodne napísané pre iný nástroj.

Akordeón má široké uplatnenie ako nástroj koncertný, sólový i sprievodný, v klasickej i zábavnej hudbe.

Vyučovanie hry na akordeóne je koncipované na nových progresívnych princípoch, ktoré umožňujú žiakom získať také odborné vzdelanie, aby sa mohli uplatniť v záujmovo-umeleckej, ale aj v profesionálnej činnosti.

Ciele

Cieľom predmetu je rozvoj muzikality, hudobnej predstavivosti a cítenia, v rovnováhe s technickým vývojom žiaka.

Stanovené ciele v jednotlivých ročníkoch sú kritériom zvládnutia učiva pre priemerných žiakov.

Obsah

Náplňou práce je sústavný rozvoj mechovej a prstovej techniky, hudobnej pamäti, tvorivých schopností žiaka, sluchovej sebakontroly, štýlovej interpretácie a výchova k estetickému hudobnému cíteniu.

Obsah predmetu tiež zahŕňa hru z listu, harmonizáciu, základy improvizácie, transpozíciu, komornú a súborovú hru.

Učebné osnovy pre prípravné štúdium základnej umeleckej školy

Ciele

1. Zistiť hudobné dispozície, manuálne a fyzické predpoklady žiaka na hru na nástroji.
2. Hravou formou vzbudiť záujem žiaka o hru na nástroji. Rozvíjať jeho tvorivé schopnosti a hudobnosť. Osvojovať si správne návyky nástrojovej hry.

Obsah

Oboznámenie sa s nástrojom.

Sedenie, držanie, upevnenie nástroja a postavenie pravej ruky.

Hmatová orientácia pravej ruky bez zrakovej kontroly.

Základy mechovej artikulácie.

Hra jednoduchých piesní pravou rukou v päťprstovej polohe s jednoduchým sprievodom basu.

Hravou formou zamerať žiaka na prípravu na hru stupníc.

Učebné osnovy pre I. stupeň základného štúdia základnej umeleckej školy.

1. ročník (1,5 hod. týždenne)

Ciele

- Rozvíjať záujem žiaka o hru na nástroji ako prostriedok hudobného vyjadrenia.
- Viest' žiaka k správnym pracovným návykom: k základom mechovej a prstovej artikulácie – sluchovej kontrole – uvoľneniu hracieho aparátu, hra bez zrakovej kontroly.
- Rozvíjanie intonačných schopností, rytmického cítenia, zmysel pre súhru oboch rúk.
- Rozvíjať hru spamäti, muzikálne a harmonické cítenie.
- Prebúdzat' tvorivé schopnosti žiaka.

Obsah

Upevňovať základné poznatky z prípravného štúdia (správne sedenie, držanie nástroja, čítanie z nôt v husľovom a basovom kľúči), základy mechovej artikulácie.

Rozšíriť o ostré nasadenie a ukončenie tónu a rovné nasadenie a ukončenie. Tónu.

Rozšírenie päťprstovej polohy v pravej ruke.

Orientácia na základných a terciových basoch s príslušnými durovými akordami.

Dvojhmaty.

Hra legato, tenuto, staccato.

Základy dynamiky a druhy tempa.

Hra v celých, polových, štvrt'ových, osminových notách.

Hra v polových a štvrt'ových notách s bodkou a s príslušnými pomlčkami.

Tvorit' jednoduchý harmonický sprievod k ľudovým piesňam.

Stupnice

Akordy

3.2.9 Hlasová výchova, spev

Charakteristika predmetu

Spev je oddávna najprirodzenejším hudobným prejavom človeka. Spevnosť je meradlom hudobnosti národa a bohatstvo ľudových piesní je doklad i základ jeho hudobnej kultúry.

Kultivovaný spevácky prejav sa uplatňuje v jeho vokálnej hudbe všetkých štýlových období a žánrov v skladbách sólových, komorných i zborových.

Ciele

Viesť žiaka k speváckym návykom, ktoré mu umožnia naštudovať s vkusom a primeraným výrazom jednoduchšie piesne s inštrumentálnym sprievodom, jednoduchšie komorné skladby i zborové party. Repertoár zostaviť tak, aby jeho súčasťou boli aj ľudové piesne z rozličných regiónov.

Žiak má vyrovnané ovládať hlas vo všetkých polohách svojho hlasového rozsahu s rozvinutým zmyslom pre kultivovaný prejav, krásu hudobnej frázy, či kantilény.

Má ovládať zásady správnej speváckej výslovnosti, pri reprodukcii piesní má vychádzať z precítienia a pochopenia ich hudobného a slovného obsahu. Žiak má vedieť zaspievať z listu jednoduchý sólový part. V priebehu štúdia je potrebné u žiaka vytvoriť taký vzťah k spevu, aby mu ostal ako trvalý vyjadrovací prostriedok jeho hudobných predstáv.

Učebné osnovy pre prípravné štúdium základnej umeleckej školy.

Ciele

Do prípravného ročníka hlasovej výchovy zaraďovať deti so zdravým hlasom na základe foniatrického vyšetrenia. Cieľ prípravnej hlasovej výchovy je overenie schopnosti ďalšieho hudobného a hlasového vývoja žiaka, prehĺbenie jeho záujmu o spev, naučenie zásad hlasovej hygieny, prípadne v spolupráci s logopédom odstránenie drobných chýb vo výslovnosti.

Všetky dychové, spevácke a uvoľňovacie cvičenia sa konajú hravou formou v súlade s preberaným hudobným materiálom a postupne sa vytvárajú predpoklady na získavanie pracovných návykov žiaka.

Obsah

Správne a prirodzené držanie tela pri speve.
Pokojný nádych, predĺžovaný výdych.
Správna výslovnosť.

Učebné osnovy pre I. stupeň základného štúdia základnej umeleckej školy

1. ročník
(hlasová výchova 1,5 hod. týždenne)
(spev 1 hod. týždenne)

Ciele

Cieľom prvého ročníka je vzbudiť záujem u žiaka o spev ako prostriedok hudobného vyjadrovania, viesť ho k tomu, aby chápal hudobný a slovný obsah spievaných piesní. Súčasne rozvíjať intonačné a rytmické cítenie na úrovni, ktorá zodpovedá jeho veku a vyspelosti, ako aj predpokladu pre vytvorenie správnych speváckych návykov - dych, rezonancia, artikulácia. Od začiatku treba rozvíjať žiakov zmysel pre kantilény pri zachovaní prirodzeného detského prejavu a sústavne rozvíjať jeho pamäť. Pripravovať spev s inštrumentálnym sprievodom.

Obsah

Správne a prirodzené držanie tela pri speve.

Pokožné a hlboké dýchanie – dodržiavanie troch fáz dychu: nádych, zadržanie, výdych.

Uvoľnenie brady s funkčným ovládaním úst ako predpoklad pre správnu vokalizáciu.

Mäkké a opreté nasadenie tónu.

Spev v strednej hlasovej polohe v rozsahu 5-6 tónov, p-mf (používať zostupné cvičenie, neskoršie cvičenie nahor a nadol).

Príprava kantilény.

Vyrovnanie všetkých vokálov na jednom tóne v strednej hlasovej polohe.

Navodenie hlavového tónu.

Spájanie notového zápisu s hudobnou predstavou.

Cvičenie spievania spamäti.

Cvičenie intonačnej, rytmickej a harmonickej predstavivosti.

Všetky študijné úlohy treba precvičovať v nadväznosti na preberaných piesňach.

3.2.9 Zborový spev

Cieľ

Cieľom predmetu je poskytnúť možnosť celoživotného vzdelávania sa všetkým, ktorí prejavia záujem o účinkovanie v speváckom zbere. V ňom sa rozvíjajú jazykové schopnosti jednotlivcov študovaním diel v originálnom jazyku, uplatňujú sa medzipredmetové vzťahy. Práca sa orientuje prevažne na interpretáciu úprav ľudových piesní slovenských i inonárodných, prípadne sa špecializuje na interpretáciu diel z obdobia renesancie, či iných období, spirituálu či gospelu. V repertoári zboru by však nemali chýbať skladby súčasnej domácej či svetovej skladateľov. Obohatením môžu byť aj úpravy populárnej hudby.

Obsah

Dbáť na funkčné držanie tela, správne spevácke nádychy, zdokonaľovanie kultivovaného spevu a zodpovedajúcim výrazom.

Dbáť na správnu artikuláciu pri speve.

Dbáť na intonačnú čistotu, citlivé tóny klesajúce a stúpajúce.

Pracovať neustále s notovým textom, dbať na orientáciu v partitúre, spájanie notového zápisu s hudobnou predstavivosťou.

Pri nácviku kratších udelených fráz a ich spájaní do väčších celkov využívať formu imitačnej metódy.

Pri spievaní inojazyčných textov dbať na správnu výslovnosť.

Študijné úlohy je potrebné precvičovať v nadväznosti s hudobnými skladbami.

3.2.10 Tanečný odbor

Charakteristika predmetu

Cieľom tanečného odboru na I. stupni základného štúdia základnej umeleckej školy je všestranná základná tanečná výchova žiakov.

Prvá etapa vzdelávania začína prípravným štúdiom, ktoré sa vyznačuje cielenou tanečnou prípravou.

Učebné osnovy pre prípravné štúdium základnej umeleckej školy

(2 vyučovacie hodiny týždenne)

Ciele

V hravých pohybových činnostiach a cvičeniach získavajú deti prvé návyky správneho držania tela, základy rytmiky, intonácie , dynamiky. Učia sa jednoduché cviky obratnosti, získavajú schopnosť reagovať pohybom na zmeny taktu, orientovať sa v priestore. Pri všetkých týchto činnostiach overuje učiteľ predpoklady jednotlivých žiakov pre ďalšie štúdium.

Obsah

Učebná látka prípravného štúdia sa delí na štyri časti:

1. pohybová príprava
2. pohyb v priestore
3. pohybové hry so spevom
4. rytmické cvičenia

Všetky uvedené časti učebnej látky musia byť úzko spojené s klavírnym sprievodom, čím sa dosiahne aj základná hudobná príprava detí.

1. Pohybová príprava

V tejto časti hodiny zapájajú žiaci svoje telo do uvedeného pohybu, osvojovaním si činností určitých svalových skupín a častí svojho tela: dolné končatiny, panva, kostra a svalstvo hrudníka, hlava, krk a horné končatiny.

Základné polohy na mieste: ľah vzad, ľah vpred, sed roznožný, sed skrížmo, sed na päťach, kľak opretý, stoj v I. a II. pozícii paralelnej a mierne vytočenej. V uvedených pozíciách sa robia elementárne, hravé cvičenia so zameraním na rozvoj telesného cvičenia s cieľom upevniť svalstvo a formovať správne pohybové návyky.

2. Pohyb v priestore

V tejto časti hodiny sa rozvíja orientácia žiakov v priestore v rôznych formách prostredníctvom najjednoduchších tanečných krokov.

Priestor: Voľný rozostup čelom k učiteľovi, kruh, rad, zástup, diagonála, dvojice, voľné skupiny, polkruh, vlnovka, osmička.

Pohyb: chôdza, beh, cval – bočný, poskok, výskok (v prirodzenej realizácii).

Obratnosť: rýchle zmeny v základných polohách, kolíska na bruchu i na chrbte, kotrmelec vpred – vzad, sviečka, fúrik.

3. Pohybové hry so spevom

Výber vhodných detských piesní, ktoré sa dajú spojiť s pohybom. Piesne je možné choreograficky upravovať do jednoduchých pohybových celkov.

4. Jednoduché rytmické cvičenia

Rytmickú výchovu chápeme elementárne, bez teoretických hudobných požiadaviek, terminológie.

Vyčítanky, riekanky, tempo, hudobný zvuk, tón, dynamika, cítenie frázy, akcentu na 1. dobu.

Učebné osnovy pre I. stupeň základného štúdia základnej umeleckej školy

1. ročník

3 vyučovacie hodiny týždenne

Predmety: **Tanečná príprava**
Tanečná prax

Ciele

1. Formovať návyk správneho držania tela; v polohách na mieste pripravovať jednotlivé svalové skupiny k fixovaniu tohto návyku a rozvíjať dispozície.
2. V priestore získavať estetický pohyb a hudobno-pohybové cítenie, vedieť odlíšiť pohyb na ľudovú hudbu a hudbu umelú.
3. Hudobné vzdelanie zamerať na rytmus, tempo, takt, dynamiku, frázovanie – teoreticky aj prakticky.

Obsah

Pohybová príprava – cvičenia v základných polohách na mieste s určitým zameraním.

Pohyb v priestore – elementárna tanečnosť, vytočenosť pri chôdzi, elegantné držanie tela, vnímanie umelej hudby.

Tanečné motívy – pohyb so zameraním na ľudový tanec, perovanie, hry so spevom.

Rozvoj hudobného cítenia – tempo, nota, rytmické hodnoty a pomlčky, takt, dynamika, výraz.

3.2.11 Výtvarný odbor

Charakteristika predmetu

V rámci výtvarného odboru základnej umeleckej školy sa vo výchovnom a vzdelávacom procese aplikuje výtvarná tvorba ako výtvarná výchova, ktorá integruje zložky citovej a rozumovej výchovy.

Uvádza dieťa do operačného priestoru výtvarnej tvorby, ktorá predstavuje komplexný spôsob poznávania sveta, na ktorom sa v harmonickom vzťahu podieľajú všetky zložky osobnosti: senzibilita i racionalita, intuícia aj intelekt, fantázia, temperament, vedomé i nevedomé duševné aktivity... Cieľom takéhoto poznávania je rozvoj jedinečnosti osobnosti dieťaťa, ktorý smeruje k celistvému, nadpragmatickému pohľadu na svet a na svoje miesto v ňom. Je to smerovanie k vytváraniu a k vyslovovaniu svojho názoru a predstavy.

Najvyšším a z hľadiska špecifik výtvarnej výchovy jej vlastným cieľom je výchova ku kreativite. Východiskom takejto výchovy je spontánny záujem dieťaťa o výtvarné sebavyjadrovanie. Úmerne vývinovému štrukturovaníu detského poznávania zapája aj výtvarná výchova do tvorivých procesov myslenie: analýzu prostriedkov, spôsobov a zmyslu vytvárania. Strategicky smeruje od čo najširšej škály hravého laborovania s technikami, spôsobmi a témami v najmladšom veku k vedomej a autentickému operatívnejosti s prostriedkami, metódami a významom vo veku staršom. Výchova výtvarnou tvorbou sa v celom výchovno-vzdelávacom procese javí ako optimálny spôsob rozvíjania tvorivých potencií žiaka. Najmä preto, že je motivovaná potrebou sebavyjadrenia sa, vytvárania svojej vlastnej, osobitej, relatívne novej transformovanej skutočnosti. Zvyšuje citlivosť na odtiene a zmeny, rozvíja pohyblivosť a prenos predstáv, schopnosť abstrahovať v neverbálnej oblasti myslenia, preštrukturovať prvky reality, vytvárať zmysluplné zoskupenia, inovovať a individualizovať konvenčné vzorce, operovať s jazykom po formálnej i obsahovej stránke. To všetko pri silnom vnútornom zaujatí, z ktorého vyplýva aj snaha po pôvodnosti.

Charakteristika jednotlivých stupňov štúdia

Prípravné štúdium

Jedná sa o predškolskú výtvarnú výchovu, vychádza prevažne zo spontánnych výtvarných činností dieťaťa, z automotivačnej hravosti a z detskej naratívosti. Dôležitá je atraktivnosť tém a objavnosť nových technických postupov a možností. Metóda vyučovania je zameraná na oboznámenie dieťaťa s vyjadrovacími prostriedkami, na odpútavanie sa od schém a stereotypov v zobrazovaní a na podporu hravej kreativity.

I. stupeň základného štúdia – 1. ročník

Plynule nadväzuje na spontánny detský výtvarný prejav. Ťažisko metódy vyučovania je v zapojení poznávacieho procesu – v zmysle racionálnom i mimoracionálnom – do vzťahu s tvorením. Z radostného laborovania sa postupne formuje schopnosť samostatne reagovať na podnety, tvorivo operovať s prostriedkami. Bohatosť a rôznorodosť záujmov žiaka v tomto veku musí zodpovedať aj bohatosť vyučovania, jeho interdisciplinárne presahy.

Obsah

1. Izolovaná základná forma jazykových prvkov.
2. Prvky vo vzájomných vzťahoch.
3. Výtvarné operácie a objavné formálne postupy.
4. Možnosti zobrazovania vizuálnej skutočnosti.
5. Transpozícia živých princípov prírody.
6. Vyjadrenie zložitého vnemu, zážitku, myšlienky.

Realizácia aspektov obsahu výtvarnej výchovy

Každý pedagóg si tvorivo skoncipuje vlastnú predstavu a spôsob realizácie týchto aspektov, ktorý vychádza z jeho osobnostného založenia i z technických možností. Nesmie to však byť obmedzujúcim faktorom, to znamená, že je potrebné, aby v jeho individuálnej koncepcii realizácie boli zohľadnené všetky aspekty obsahu. Ide o otvorený systém, v ktorom sa predpokladá prirodzená inovácia, varírovanie a objavovanie nových možných kombinácií a vzťahov. Tento systém vychádza zo skúsenosti a poznania získaného pedagogickou praxou a vlastnou výtvarnou aktivitou pedagóga.

Proces

Ťažiskom výchovno-vzdelávacieho procesu je vlastná výtvarná činnosť žiaka. Vyučovanie výtvarného odboru je programovaný proces. Pedagóg v programe vyučovania prakticky aplikuje ciele výtvarnej výchovy. Príprava programu je učiteľovou tvorivou interpretáciou a rozvinutím týchto cieľov. Učebné osnovy pri tom plnia len úlohu navigačného a inšpiračného materiálu.

Vyučovacie proces je založený na individuálnom prístupe ku každému žiakovi, vzťah medzi programom a žiakom má byť diskretný, žiadna úloha nesmie byť pre žiaka diktát. Otváracím momentom celého procesu je motivácia.

Hodnotenie úspešnosti vyučovacieho procesu, ako aj hodnotenie tvorivého výkonu žiaka berie ohľad nie na splnenie vytýčenej úlohy, ale na jej prekročenie v zmysle tvorivého, samostatného riešenia. Výsledok procesu (výtvarné dielo) predstavuje hodnotu, ktorá má svoj kultúrny aj výchovný význam. Pokiaľ ale nie je výsledkom skutočne zažitého procesu tvorby a tvorivého poznávania, svoj výchovný význam stráca. Z tohto hľadiska je proces dôležitejší ako výsledný artefakt.

3.2.12 Literárno-dramatický odbor

Charakteristika predmetu

Cieľom predmetu je vytvoriť žiakom priestor na získanie schopností a zručností pre javiskové stvárnenie základov princípov tvorivej dramatiky, tvorivej dramatickej činnosti v kontextuálnej podobe.

V oblasti tvorivej dramatiky sa pohybujeme medzi racionálnym a emocionálnym poznaním, vytvára sa priestor na sebaujadrenie v umení, vzniká príležitosť vyvíjať sa v sociálnom porozumení a spolupráci, poskytuje sa skúsenosť samostatne myslieť a vyjadrovať vlastné myšlienky bez strachu.

Dramatická hra je hra s dramatickým konaním. Osoby tu na seba pôsobia, vstupujú do vzťahov s reálnym alebo imaginárnym partnerom,. Prostredníctvom aktívnej účasti v dramatickej hre študent vlastnou činnosťou dostáva do rúk prostriedky a metódy, ktoré mu neskôr umožnia riešiť iné, nezvyklé úlohy.

Cieľom predmetu je upevňovať zmysel žiakov pre mravné a umelecké hodnoty a umožňovať im pritom, aby si uvedomili a vyjadrili v dramatickom a slovesnom prejave svoje konflikty so svetom, ich príčiny a prípadné riešenia za pomoci osvojených princípov tvorivej dramatickej činnosti v kolektívnych či individuálnych témach.

Školské divadlo vychádzajúce z divergencie a improvizácie nemusí vždy rešpektovať isté divadelné konvencie. Naším hlavným cieľom zostáva rozvíjanie tvorivosti žiakov, formatívne-výchovné ciele sú dôležitejšie ako splnenie formálnych cieľov (inscenácia), proces, zážitok zo spoločnej tvorby nemôže byť nahradený nijakým ocenením úspešnej, ale direktívnym spôsobom zocvičenej inscenácie.

Charakteristika jednotlivých stupňov štúdia

Prípravné štúdium

Dramatická výchova je súhrn cvičení – prípravných a rozvíjajúcich osobnosť i techniku a metód – dialogizácia rozprávania, literárna tvorivosť, ktoré smerujú dovnútra kolektívu i jednotlivca.

Prostredníctvom kratučkých dramatických útvarov viesť žiakov k vedomému osvojovaniu princípov dramatického výrazu – napr. rytmus, intonácia, dynamika, priestor, pohyb a pod. a tak im ozrejmiť spojitosti medzi jednotlivými činnosťami. Viesť ich k pochopeniu základných princípov jednotlivých zložiek dramatickej výchovy.

Obsah

Rozohrievacie, uvoľňovacie a sústred'ovacie cvičenia.

Zmyslové cvičenia.

Rozvíjanie pohybových schopností, pohyb, pantomíma.

Detská ľudová slovesnosť.

Spev a hudba v detskej tvorivej dramatike.

Na jednotlivých tematických celkoch sa nepracuje samostatne, navzájom sa prelínajú a dopĺňajú. Mali by byť súčasťou každej vyučovacej hodiny a je v plnej kompetencii učiteľa ako s nimi bude pracovať v súlade s vybranou témou či predlohou.

I. stupeň základného štúdia – 1. ročník

Dramatická výchova umožňuje rozvoj osobnosti dieťaťa ako celku, osvojovať si prakticky a modelovo sociálne roly, prostriedky komunikácie, modely medziľudskej interakcie, skupinovú dynamiku. Vytvára fiktívne situácie – ako zo života – a ich riešenie v hre umožňuje deťom sebazpoznanie a definovanie svojich vzťahov k ostatným, pomáha zistiť ich predpoklady na mieste v spoločnosti. Nie je vyhranená iba pre tzv. talentovanú mládež a stáva sa jedným z prostriedkov socializácie človeka.

Žiaci by mali prostredníctvom literárnych umeleckých artefaktov hľadať vlastné ciele a ideály, prostredníctvom dramatických útvarov vyjadrovať svoje predstavy o svete. Pritom v nich rozvíjať zmysel pre humor, pomáhať im vytvárať zdravý názor na prácu, nadhľad a schopnosť prijať kritiku.

Obsah

Jednoduchý dramatický príbeh.

Jednoduchá partnerská hra so zástupnou rekvizitou a zástupným textom.

Improvizácia v jednoduchej etude.

Kolektívna improvizácia jednoduchej dramatickej situácie.

Základné princípy stavby jednoduchej dramatického tvaru.

Písomné spracovanie vlastných zážitkov alebo predstáv.

Technika písania jednoduchej scenára.

Dialóg s bábkou ako partnerom živého človeka.

Realizácia krátkeho uceleného tvaru.

Improvizácia rôznych dramatických žánrov.

Proces

Dramatická výchova je predmet, ktorý sa realizuje prostredníctvom hry, ako základného vyjadrovacieho prostriedku detskej mentality.

V hre v situácii, v ktorej dieťa koná samé za seba, hoci je situácia simulovaná, v pantomímach, improvizáciách, v štrukturovanej dramatickej hre, v ktorej už prijíma rolu niekoho iného, rozvíja komunikačné schopnosti – verbálne, neverbálne, pohybové. Na rozdiel od cvičení, idúcich do detailov a rozvíjajúcich predstavivosť, dramatické hry rozvíjajú aj fantáziu, pracujú s predstavou a prinášajú zážitok.

Vo výchovno-vzdelávacom procese treba dôraz klásť popri technickej vybavenosti, ktorú dieťa získava prostredníctvom cvičení aj pozitívnemu vplyvu na jeho rozvoj sociálny a emocionálny. Učebné osnovy literárno-dramatického odboru dávajú možnosť presunúť v hierarchii cieľov proces dramatickej výchovy na popredné miesto. Je to súčasne najlepšia cesta, ako dospieť k tvaru prirodzenej a spontánnej inscenácie.

4 Spôsob, podmienky ukončovania výchovy a vzdelávania a vydanie dokladu o získanom vzdelaní

V súlade so zákonom č. 245/2008 o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov podľa § 17 môže žiak získať základné umelecké vzdelanie úspešným absolvovaním vzdelávacieho programu odboru vzdelávania v základnej umeleckej škole.

Základné umelecké vzdelanie sa člení na

- a) primárne umelecké vzdelanie, ktoré získa žiak úspešným absolvovaním posledného ročníka vzdelávacieho programu pre prvú časť prvého stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy; dokladom o získanom stupni vzdelania je vysvedčenie s doložkou.
- b) nižšie sekundárne umelecké vzdelanie, ktoré získa žiak úspešným absolvovaním posledného ročníka vzdelávacieho programu pre druhú časť prvého stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy; dokladom o získanom stupni vzdelania je vysvedčenie s doložkou.

Podľa § 50 citovanej legislatívy ukončovanie štúdia v základnej umeleckej škole základné štúdium a štúdium pre dospelých sa ukončuje záverečnou skúškou, ktorá sa vykoná pred skúšobnou komisiou vymenovanou riaditeľom školy.

Riaditeľ základnej umeleckej školy môže rozhodnúť o predčasnom ukončení štúdia, ak

- a) žiak sústavne alebo závažným spôsobom porušuje školský poriadok,
- b) žiak a lebo zákonný zástupca neuhrádza čiastočnú úhradu nákladov spojených so štúdiom podľa § 49 ods. 4.

Podľa § 51 citovanej legislatívy je organizácia výchovno-vzdelávacieho procesu v základných umeleckých školách nasledovná

1. základná umelecká škola organizuje prípravné štúdium, základné štúdium, štúdium s rozšíreným počtom vyučovacích hodín, skrátené štúdium a štúdium pre dospelých.
2. Prípravné štúdium má najviac dva ročníky. Je určené pre žiakov prvého stupňa základnej školy a pre nadané deti vo veku pred plnením povinnej školskej dochádzky.
3. Základné štúdium sa člení na dva stupne. Prvý stupeň má najviac deväť ročníkov a druhý stupeň má najviac štyri ročníky: pre žiakov, ktorí neabsolvovali prvý stupeň základného štúdia možno zriadiť jednoročné prípravné štúdium.
4. Rozšírené štúdium je určené žiakom, ktorí v základnom štúdiu preukážu mimoriadne nadanie a vynikajúce študijné výsledky.
5. V skrátenom štúdiu sa pripravujú žiaci na štúdium na stredných školách, konzervatóriách a vysokých školách pedagogického alebo umeleckého zamerania.
6. Štúdium pre dospelých má najviac štyri ročníky.
7. Vyučovanie je individuálne alebo skupinové. Počty žiakov v jednotlivých vyučovacích predmetoch určujú učebné plány.
8. Riaditeľ základnej umeleckej školy môže prerušiť štúdium žiakovi na jeho žiadosť alebo na žiadosť jeho zákonného zástupu.

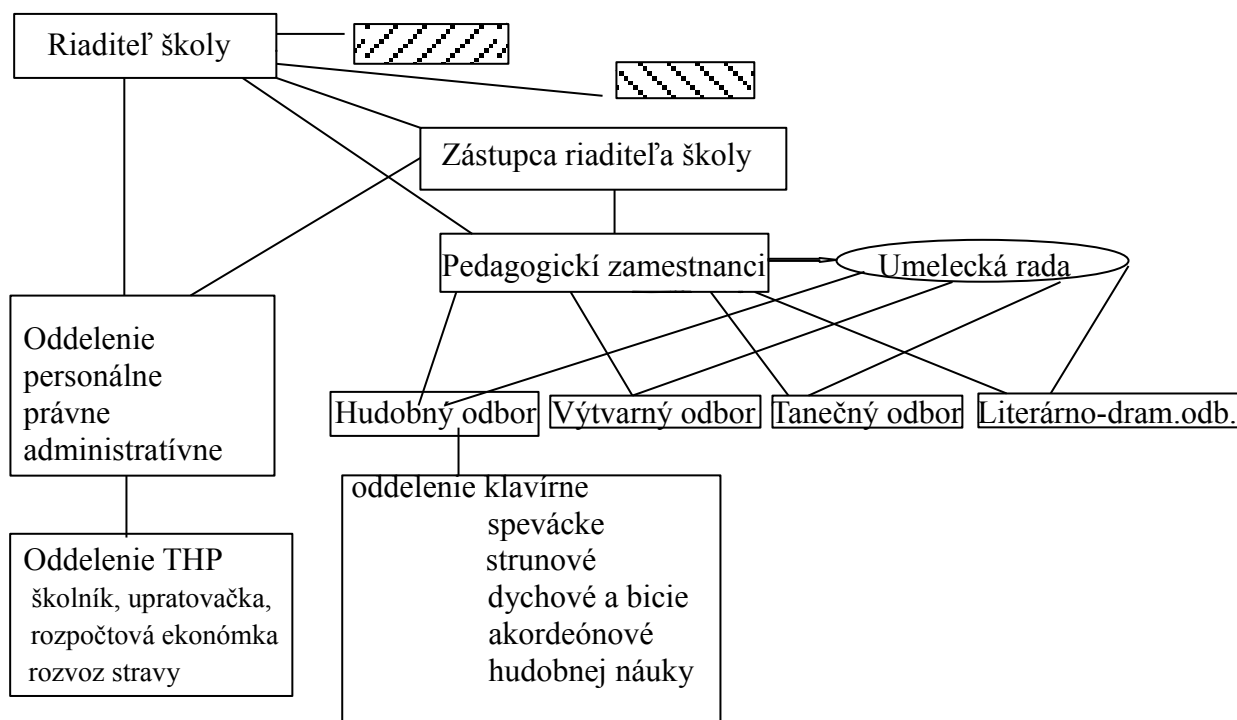
Podľa § 52 citovanej legislatívy prijímanie žiakov na štúdium v základnej umeleckej škole je nasledovné

1. Do prípravného štúdia prijíma riaditeľ školy žiaka na základe posúdenia predpokladov na štúdium vo zvolenom umeleckom odbore. Po skončení prípravného štúdia nevzniká žiakovi nárok na prijatie do základného štúdia.
2. Do základného štúdia, skráteného štúdia a štúdia pre dospelých prijíma riaditeľ školy žiakov na základe výsledkov talentovej skúšky, pričom môže doň prijať aj nadaných žiakov, ktorí nedosiahli, alebo prekročili vek odporúčaný v učebnom pláne umeleckého odboru alebo študijného zamerania.
3. Na posúdenie študijných predpokladov uchádzačov na štúdium zriaďuje riaditeľ školy trojčlennú prijímaciu komisiu a vymenúva jej členov.

4. Na základe odporúčania prijímacej komisie môže uchádzačov, ktorí prekročili odporúčaný vek pre štúdium zaradiť do vyššieho ako prvého ročníka.
5. Do rozšíreného štúdia zaraďuje riaditeľ školy na návrh triedneho učiteľa žiakov, ktorí úspešne vykonali komisionálnu skúšku.
6. Ministerstvo školstva ustanoví všeobecne záväzným právnym predpisom spôsob organizácie výchovno-vzdelávacieho procesu, organizácie štúdia, prijímania žiakov na štúdium, priebehu a ukončovania štúdia, hodnotenia a klasifikácie, komisionálnych skúšok a súťaží.

5 Personálne zabezpečenie školy

5.1 Organizačná štruktúra školy

6 Materiálno – technické a priestorové podmienky

Základná umelecká škola v Handlovej pôsobí v účelovej budove, vybavenej na uskutočňovanie modernej umeleckej edukácie.

Disponuje primeraným nástrojovým zabezpečením pre vyučovanie hudobných predmetov, učebňa hudobnej náuky je vybavená modernou audiovizuálnou technikou. Triedy pre individuálne vyučovanie hudobných predmetov sú vybavené potrebnými hudobnými nástrojmi a audiovou technikou.

Tanečná sála má zrkadlovú stenu s madlami, parketovú palubovku.

Výtvarné triedy majú k dispozícii hrnciarsky kruh, vypaľovacu pec a PC s tlačiarňou a grafickým programom.

Trieda literárno-dramatického odboru je vybavená zrkadlami, kobercami, má vlastný priestor na uskladňovanie materiálu potrebného pre kvalitnú edukáciu.

Napriek modernému poňatiu budovy škole chýba samostatná koncertná sála. Koncerty a predstavenia sa uskutočňujú v priestoroch tanečnej sály, ktorá sa musí pred každou produkciou upravovať a taktiež rozvrh hodín tanečného odboru sa musí prispôbovať jednotlivým produkciám. Sála je otvorená a v čase produkcie sú istým spôsobom obmedzovaní učitelia i žiaci vedľajších tried. Taktiež pri nácvikoch moderného tanca sú učitelia i žiaci susedných tried obťažovaní rytmikou a silou zvuku modernej hudby, ktorú tanečníci používajú.

Vonkajší vzhľad budovy už taktiež treba opraviť, padanie omietky, flaky po rozpúšťajúcom sa snehu ako i nepriliehajúce okenné rámy a nedokončené podkrovie kazia estetiku a účelnosť budovy.

Pre intenzívne využívanie priestorov budovy, keďže vyučovací proces na ZUŠ je orientovaný na odpoľudňajúce hodiny, škola prenajíma priestory Obvodnému úradu so sídlom v Prievidzi a Súkromnej strednej odbornej školy v Handlovej.

7 Podmienky na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri výchove a vzdelávaní.

Bezpečnosť a ochrana zdravia žiakov pri výchove a vzdelávaní je zaistená poučením žiakov o dodržiavaní bezpečnosti pri činnostiach, ako sa majú správať v budove školy, na vyučovaní i na ceste do a zo školy. Dôraz sa kladie na osobnostný rozvoj každého žiaka, na elimináciu foriem diskriminácie, xenofóbie, na dodržiavanie práv dieťaťa.

Žiaci sú poučení o prísnom zákaze fajčiť v priestoroch školy a pred budovou školy, ako aj užívať alkoholické nápoje alebo drogy. Riaditeľ školy porušenie tohto zákazu kvalifikuje ako hrubé porušenie Vnútroškolného poriadku školy a podľa platnej legislatívy môže žiaka zo školy vylúčiť.

Vo vyučovacom procese sa predchádza formám šikanovania, každý žiak získava pocit jedinečnosti a dôležitosti. Učitelia svoje výchovné pôsobenie zameriavajú na rozvoj pozitívnych vlastností osobnosti žiaka s použitím motivačných výchovno-vzdelávacích metód.

Žiaci majú právo vyjadrovať sa k edukačnému procesu, pokiaľ má škola možnosť, žiak má právo vybrať si vyučujúceho hlavného predmetu podľa vlastného uváženia.

Pri produkčnej činnosti mimo priestorov školy, na súťažiach, výstavách, koncertoch a rôznych predstaveniach je vždy zabezpečený pedagogický dozor. Vyučujúci je povinný pri exkurziách, návštevách divadiel, koncertov, súťažiach a pod., ktoré sa konajú mimo miesta školy vždy zadokumentovať menný zoznam žiakov zúčastňujúcich sa na akcii, časový harmonogram a zabezpečenie pedagogického dozoru.

Žiaci majú právo byť na svoju školu hrdí, cítiť sa v nej spokojne a bezpečne.

8 Vnútroškolný systém kontroly a hodnotenia detí a žiakov.

Hodnotenie a klasifikácia žiakov na Základnej umeleckej škole v Handlovej sa uskutočňuje v súlade s Vyhláškou Ministerstva školstva Slovenskej republiky zo dňa 6. augusta 2008 o základnej umeleckej škole a Metodickými pokynmi na hodnotenie a klasifikáciu žiakov základných umeleckých škôl, ktoré schválilo Ministerstvo školstva Slovenskej republiky dňa 29. januára 2004 pod číslom 491/2003-091 ako metodické pokyny pre hudobný, tanečný, výtvarný a literárno-dramatický odbor základnej umeleckej školy.

Cieľom metodických pokynov na hodnotenie a klasifikáciu žiakov základných umeleckých škôl je výklad ustanovení o:

- hodnotení a klasifikácii prospech žiakov,
- postupe do vyššieho ročníka a preraďení žiakov,
- opravných skúškach,
- komisionálnych skúškach

v zmysle § 6-9 vyhlášky Ministerstva školstva, mládeže a športu SR č. 477/1990 Zb. o základných umeleckých školách z 15. novembra 1990 a podľa skúseností z uplatňovania poňatia obsahu vzdelávania a výchovy a organizácie vyučovania na tomto type školy.

Hodnotenie a klasifikácia žiakov vychádzajú zo všeobecných pedagogických a psychologických zásad aplikovaných na špecifické podmienky obsahu a metód výchovy a vzdelávania v ZUŠ.

Metodické pokyny sa vzťahujú na hodnotenie a klasifikáciu žiakov ZUŠ:

- v prípravnom štúdiu,
- na I. stupni základného štúdia,

- na II. stupni základného štúdia,
 - v štúdiu pre dospelých
- vo všetkých odboroch – hudobnom, výtvarnom, tanečnom a literárno-dramatickom.

9 Vnútorňý systém kontroly a hodnotenia zamestnancov školy.

Systém kontroly a hodnotenia zamestnancov školy má dve základné roviny. Prvú rovinu evaluácie tvorí hodnotenie pracovných, pedagogických a umeleckých činností zamestnancov školy širokou verejnosťou, to znamená, že každý zamestnanec školy je mienkotvorným činiteľom verejného hodnotenia školy.

Druhú rovinu evaluácie tvorí vnútorný systém kontroly a hodnotenia zamestnancov školy, ktorý je definovaný nasledovnými ukazovateľmi:

pohyb a zotrvanie na pracovisku:

- kniha príchodov a odchodov,
- rozvrh hodín,
- triedna kniha,
- záznam o vyučovacích hodinách,

plnenie pracovnej náplne a úloh uložených vedením školy:

- kontrola dokumentácie a písomností,
- kontrola organizácie a kvality edukačného procesu zameraného na princípy humanistickej orientovanej pedagogiky,
- evidencia a kontrola interných a verejných produkcií,
- účasť žiakov na súťažiach, prehliadkach, výstavách,
- počet absolventov, ktorí študujú na stredných alebo vysokých školách umeleckého zamerania alebo sa aktívne venujú umeleckej činnosti po skončení školy,
- počet produkcií, v ktorých sa intenzívne využívajú IKT,
- intenzívne vzájomné hospitácie, predmetová i medziodborová kooperácia,
- vytváranie medziodborových prezentácií pre žiakov základných a stredných škôl,
- aktívne plnenie kultúrnych požiadaviek mesta.

Vedenie školy kontrolu vykonáva priamou formou ako sú hospitácie, náčuvy, rozhovory s pedagógmi a žiakmi školy, rodičmi a nepriamou formou – rozhovormi s náhodnými návštevníkmi ako aj kritikmi či sympatizantmi školy.

Hodnotenie prebieha individuálne ako hospitačný rozbor. V ňom sa kladie dôraz na vyzdvihnutie pozitívnych stránok edukačného procesu. Verejné štvrťročné hodnotenie na pedagogických radách hodnotí činnosť školy za určité obdobie z hľadiska vedenia školy a hodnotenie činnosti žiakov učiteľmi hlavných predmetov.

10 Požiadavky na kontinuálne vzdelávanie pedagogických a odborných zamestnancov školy

Dynamika doby si vyžaduje od všetkých zamestnancov školy kontinuálne celoživotné vzdelávanie.

Vedenie školy podporuje všetkých učiteľov, ktorí si zvyšujú vzdelanie na vysokých školách, umožňuje zúčastňovať sa všetkým pedagógom na metodických dňoch, na odborných seminároch, tvorivých dielnach a pod., ktoré sa uskutočňujú pre učiteľov všetkých odborov ZUŠ.

Pravidelne oboznamuje všetkých zamestnancov s novými právnymi predpismi. Zamestnanci personálneho a rozpočtového oddelenia sa pravidelne zúčastňujú školení na aplikáciu meniacej sa legislatívy.

Uvedomenie si nevyhnutnosť procesu celoživotného vzdelávania by mala byť úplnou prirodzenosťou každého pracovníka v školstve.

Základná umelecká škola v Handlovej, Poštová 58, 972 51 Handlová

**Školský vzdelávací program Základnej umeleckej školy v Handlovej
školský rok 2009-2010**

ISCED 1 B – PRIMÁRNE UMELECKÉ VZDELANIE

01.09.2009

Základná umelecká škola v Handlovej, Poštová 58, 972 51 Handlová

Vyučovací jazyk podľa § 12 jazyk slovenský

Školský vzdelávací program – obsah

Názov vzdelávacieho programu

Vyučovací jazyk

Ciele, poslanie výchovy a vzdelávania v školskom vzdelávacom programe

Stupeň vzdelania

Zameranie školy

Spôsob, podmienky ukončovania výchovy a vzdelávania a vydávanie dokladu o získanom vzdelaní

Učebné plány

Učebné osnovy

Personálne zabezpečenie školy

Materiálno-technické a priestorové podmienky

Podmienky na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri výchove a vzdelaní

Vnútorný systém kontroly a hodnotenia detí a žiakov

Vnútorný systém kontroly a hodnotenia zamestnancov školy

Požiadavky na kontinuálne vzdelávanie pedagogických a odborných zamestnancov školy

1 Ciele, poslanie výchovy a vzdelávania v školskom vzdelávacom programe

Školský vzdelávací program Základnej umeleckej školy v Handlovej je v súlade s novým školským zákonom a je teda hierarchicky najvyšší cieľovo-programový projekt vzdelania v odbore hudobnom, výtvarnom, tanečnom a literárno-dramatickom. Predstavuje prvú rámcovú úroveň dvojúrovňového participovaného riadenia škôl.

Vzdelávací proces na ZUŠ je v prvom rade charakteristický individuálnym prístupom a individuálnou starostlivosťou o žiaka. Vo vzdelávacom procese sa plne uplatňujú alternatívne metódy práce a variabilné študijné programy, ktorých najvyšším cieľom je výchova žiaka ako samostatnej osobnosti.

Základná umelecká škola v Handlovej poskytuje základné umelecké vzdelanie podľa § 17 Školského zákona o výchove a vzdelaní, pripravuje na štúdium odborov vzdelávania umeleckého v konzervatóriách, stredných odborných školách a pripravuje na štúdium v nových vysokých školách s pedagogickým alebo umeleckým zameraním.

Školský vzdelávací program Základnej umeleckej školy v Handlovej

- je zostavený v súlade so Štátnym vzdelávacím programom základnej umeleckej školy v Slovenskej republike
- škola v požadovanej miere využíva možnosti voliteľnej časti vzdelávacieho programu, zohľadňuje potreby a záujmy školy, miestneho spoločenstva, regiónu
- je vypracovaný podľa princípu následnosti a kontinuity stupňov ZUŠ (primárny, nižší sekundárny), ktorých programy na seba nadväzujú a korelujú,
- dôraz sa kladie na profesijnú zodpovednosť pedagógov za výsledky vzdelávania, motivuje ich k používaniu nových metodických postupov pri výuke
- zabezpečuje motivujúce učebné prostredie a podporuje socioemočnú klímu na škole, zameriava sa aj na socializáciu žiakov vlastnou kultúrou školy a jej prostredia
- je zameraný na štandardné cieľové požiadavky na vedomosti, spôsobilosti a hodnotové postoje

Stupeň vzdelania

Základné umelecké vzdelanie môže žiak získať úspešným absolvovaním vzdelávacieho programu vzdelávania odborom vzdelávania v ZUŠ

Základné umelecké vzdelanie sa člení na

a) **primárne** umelecké vzdelanie, ktoré žiak získa úspešným absolvovaním posledného ročníka vzdelávacieho programu pre prvú časť prvého stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy, dokladom o získanom stupni vzdelania je vysvedčenie s doložkou

b) **nižšie sekundárne** vzdelanie, ktoré žiak získa úspešným absolvovaním posledného ročníka vzdelávacieho programu pre druhú časť prvého stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy, dokladom o získanom stupni vzdelania je vysvedčenie s doložkou.

Zameranie školy

Základná umelecká škola v Handlovej vytvára podmienky pre aktívnu umeleckú činnosť žiakov základných a stredných škôl. Hlavným cieľom súčasnej ZUŠ je nadviazanie spolupráce so základnými školami v meste Handlová a jej otvorenie sa smerom na vidiek. (elokované triedy v obci Chrenovec, Malá Čausa ako aj elokované triedy prípravného štúdia v základných školách mesta Handlová) a v neposlednej miere aj prehlbovanie spolupráce s materskými školami.

Základná umelecká škola vytvára podmienky pre aktívnu umeleckú činnosť žiakov základných a stredných škôl v popoludňajších hodinách. Voľný čas žiakov a študentov stredných škôl sa vyplní zmysluplnou a obohacujúcou aktivitou, čím sa vzdelávanie na ZUŠ stáva účinnou prevenciou voči negatívnym prejavom správania ako alkoholizmus mládeže, užívanie drog a iné formy kriminality.

Zároveň individuálna forma výuky na ZUŠ umožňuje učiteľom vytvoriť hlbší vzťah žiak – učiteľ. Hlavným cieľom školy je rozvoj žiaka ako vnímavej osobnosti, pre ktorú sa umenie stáva neodmysliteľnou súčasťou života.

ZUŠ v Handlovej sa nezanedbateľnou mierou zapája do verejnej kultúrno-spoločenskej činnosti mesta v umeleckej oblasti. Škola vytvára vhodné podmienky pre pedagógov a žiakov zúčastňovať sa v priebehu školského roka rôznych prehliadok a festivalov súťažného a nesúťažného charakteru. Kolektív ZUŠ už v predchádzajúcom období dokázal svoje vysoké pracovné nasadenie zúročiť vynikajúcimi výsledkami na rôznych podujatiach.

Jedným z hlavných cieľov školy je prehĺbiť spoluprácu medzi jednotlivými odbormi, vytvoriť priestor na tvorenie rôznych hudobných a tanečných zoskupení. Otvoriť výuku modernej a jazzovej hudby v škole. Využiť v plnej miere záujem mládeže o takýto program.

Dôležitou súčasťou nášho života je reklama. Škola napriek tomu, že má výborné výsledky z rôznych už spomínaných prehliadok nemá zriadenú „reklamnú“ tabuľu“, kde by sa mohli žiaci školy ako aj návštevníci koncertov a rôznych podujatí v priestoroch školy bližšie oboznámiť s úspechmi našich žiakov a pedagógov jednotlivých odborov.

Dôležitým krokom k zlepšeniu pracovných podmienok na škole je oprava už opravovaného prieniku spodnej vody do priestorov v minulom školskom roku, nakoľko nenastalo zlepšenie daného stavu ani po oprave.

Zatvorenie tanečnej sály, nakoľko počas výuky dochádza k rušeniu v susediacich triedach.

Škola je modernou inštitúciou plniacou kultúrne a umelecké potreby obyvateľov mesta. Participuje na spoločenských a kultúrnych podujatiach, je organizátorom nielen mestských a regionálnych aktivít, ale aj medzinárodných, prezentuje výsledky svojej činnosti v regionálnych masmédiách. V škole je príjemná socio-emočná klíma, tvorivá atmosféra založená na spolupráci kolektívu.

Spôsob, podmienky ukončovania výchovy a vzdelávania a vydávanie dokladu o získanom vzdelaní

Žiak základnej umeleckej školy môže získať po úspešnom absolvovaní vzdelávacieho programu odboru v základnej umeleckej škole základné umelecké vzdelanie v súlade so zákonom č. 245/2008 o výchove a vzdelaní .

Základné umelecké vzdelanie sa člení na

- a) Primárne umelecké vzdelanie, ktoré žiak získa úspešným absolvovaním posledného ročníka vzdelávacieho programu pre prvú časť prvého stupňa základného štúdia, dokladom je vysvedčenie s doložkou
- b) Nižšie sekundárne umelecké vzdelanie, ktoré žiak získa úspešným absolvovaním posledného ročníka programu pre druhú časť prvého stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy, dokladom je je vysvedčenie s doložkou.

Podľa § 50 citovanej legislatívy ukončenie štúdia v základnej umeleckej škole základné štúdium a štúdium pre dospelých sa ukončuje skúškou pred skúšobnou komisiou, ktorú vymenuje riaditeľ školy.

Riaditeľ základnej umeleckej školy rozhoduje o predčasnom ukončení štúdia, v prípade ak:

- a) žiak opakovane, alebo závažným spôsobom porušuje školský poriadok
- b) žiak respektíve zákonný zástupca neuhrádza čiastku nákladov spojených so štúdiom podľa § 49 ods. 4.

organizácia výchovno vzdelávacieho procesu na ZUŠ

1.základná umelecká škola organizuje prípravné štúdium, základné štúdium, štúdium s rozšíreným počtom hodín, skrátené štúdium a štúdium pre dospelých.

2.Prípravné štúdium má najviac dva ročníky. Je určené pre žiakov prvého stupňa základnej školy a pre nadané deti v predškolskom veku.

3.Základné štúdium sa člení na dva stupne. Prvý stupeň má najviac deväť ročníkov a druhý má najviac štyri ročníky. Žiaci ktorí neabsolvovali prvý stupeň základného štúdia, môžu absolvovať jednoročné prípravné štúdium.

4.Rozšírené štúdium je určené žiakom mimoriadne nadaným s vynikajúcimi študijnými výsledkami.

5.Skrátené štúdium pripravuje žiakov na štúdium na stredných školách umeleckého a pedagogického zamerania, na školy vysoké.

6.Štúdium pre dospelých má najviac štyri roky.

7.Vyučovanie je individuálne, alebo skupinové, podľa učebných plánov.

8.Riaditeľ školy môže prerušiť štúdium žiakovi na jeho žiadosť, alebo žiadosť jeho zákonného zástupcu.

Podľa § 52 citovanej legislatívy je prijímanie žiakov na štúdium v základnej umeleckej škole nasledovné

1.Do prípravného štúdia prijíma riaditeľ školy žiaka na základe schopností prejavovaných na prijímacej skúške. Po absolvovaní PŠ nevzniká žiakovi nárok na prijatie do základného štúdia.

2.Do základného štúdia, skráteného štúdia a štúdia pre dospelých riaditeľ školy prijíma žiakov na základe výsledkov talentovej skúšky.

3.Trojčlennú komisiu vymenuje riaditeľ školy. Komisia posúdzuje študijné predpoklady uchádzačov o štúdium.

4.Na odporúčanie komisie, môže byť uchádzač zaradený do vyššieho ročníka ako prvého.

5.Do rozšíreného štúdia sa zaraďuje žiak na návrh triedneho učiteľa a na základe vykonanej komisionálnej skúšky.

6. Ministerstvo školstva ustanoví všeobecne záväzným právnym predpisom spôsob organizácie výchovno-vzdelávacieho procesu, organizácie štúdia, prijímania žiakov na štúdium, priebeh a ukončovanie štúdia, hodnotenie a klasifikácie.

Učebné plány

Základná umelecká škola vo svojom výchovno-vzdelávacom procese vychádza z učebných plánov schválených Ministerstvom školstva Slovenskej republiky dňa 22.12.2003 pod číslo 11 215/2003 s platnosťou od 1. 9. 2004.

HUDOBNÝ ODBOR

Učebné plány pre prípravné štúdium 1. Prípravná hudobná výchova
2. Príprava ku hre na nástroji, alebo hlasová výchova

Učebný plán č. 2

Stupeň 1. základné štúdium

predmet: **Hra na klavíri**

Učebný plán č. 2

Stupeň 1. základné štúdium

predmet: **Hra na keyboarde**

Učebný plán č. 3

Stupeň 1. základné štúdium

predmet: **Hra na husliach**

Učebný plán č. 7

Stupeň 1. základné štúdium

predmet: **Hra na zobcovej flaute**

Učebný plán č. 8

Stupeň 1. základné štúdium

predmet: **Hra na bicích nástrojoch**

Učebný plán č.3

Stupeň 1. základné štúdium

predmet: **Hra na gitare**

Učebný plán č.3

Stupeň 1. základné štúdium

predmet: **Hra na akordeóne**

Učebný plán č.9

Stupeň 1. základné štúdium

predmet: **Spev**

Učebný plán č.9

Stupeň 1. základné štúdium

predmet: **Hlasová výchova, spev**

Učebný plán č.11

Stupeň 1. základné štúdium

predmet: **Zborový spev**

TANEČNÝ ODBOR

Učebný plán č. 33
Stupeň 1. základné štúdium
Zameranie: **Tanec**

VÝTVARNÝ ODBOR

Učebný plán č. 52
Stupeň 1. základné štúdium
Zameranie: **Výtvarná výchova**
predmet: Výtvarná voľba

LITERÁRNO-DRAMATICKÝ ODBOR

Učebný plán č. 38
Stupeň Prípravné štúdium
Zameranie: **Dramatické a slovesné oddelenie**

Učebné osnovy

Základná umelecká škola v Handlovej postupuje podľa platných učebných osnov schválených Ministerstvom školstva Slovenskej republiky dňa 14. 8. 1995 pod číslo 729/95-15 ako učebné osnovy pre základné umelecké školy.

V súlade s učebnými osnovami schválenými Ministerstvom školstva učitelia jednotlivých predmetov vypracovali s účinnosťou v školskom roku 2009-2010 nové dodatky zohľadňujúce požiadavky toho ktorého vyučovaného predmetu v Základnej umeleckej škole v Handlove. Nové učebné osnovy sú určené pre Prípravné štúdium a prvý ročník základného umeleckého vzdelania t.j. Primárne umelecké vzdelanie 1 B.

Učebné osnovy

Hudobná náuka 2. ročník

Dodržiavanie platných učebných osnov

Na primárnom stupni hudobná náuka prirodzene a plynule nadväzuje na posilňovanie vrodenej a prirodzenej predpokladov detí a ich sklonov k hravosti, spontánnosti, na ich schopnosť celostného vnímania obrazov a modelov okolitého sveta.

Hudba má byť pre žiakov súčasne hrou a predmetom detského experimentovania, zdrojom objaviteľských prístupov k hudobnému poznávaniu a to s realizovaním komplexne chápaných hudobných činností, so zámerom všestranne zapojiť žiakov do hudobno-výchovného procesu.

Sústavu hudobných činností rozšíriť o hudobno-dramatické činnosti, ktoré majú integrujúci charakter, spájajú v sebe hudobné činnosti. Hudobné činnosti predstavujú najrozmanitejšie formy styku žiaka s hudbou, dávajú možnosť spájať hudbu so slovom, pohybom, hrou na detských hudobných nástrojoch.

V prípravnom štúdiu a prvom ročníku primárneho vzdelávania majú prevahu hudobné prejavy: vokálno-intonačné, hudobno-pohybové, inštrumentálne, podporené percepčnými a hudobno-dramatickými činnosťami.

Je potrebné dodržať postup: od hudobných zážitkov k vedomostiam a cez ne k transferu pri aktívnom vnímaní a obsahovom prístupňovaní umeleckých diel.

Hudba pomáha rozvíjať citový svet žiakov v atmosfére radosti a lásky. Výsledok práce významne ovplyvňuje učiteľ, ktorý je schopný naplniť požiadavky školského vzdelávacieho programu flexibilne a optimálne tak, aby aj prostredníctvom hudby formoval osobnosť žiakov.

Ciele predmetu

Cieľom je:

- poznanie a interpretácia slovenských ľudových
- poznanie ľudových piesní, umeleckého spracovania hudobnými skladateľmi

Kognitívne ciele

- poznávať svet zvukov a hudby na báze a princípoch detskej hry a jej rôznych foriem
- prispievať k rozvoju osobnosti žiaka
- zvládnuť postupný prechod od spontánnych a napodobňujúcich hudobných hier k hrám s pravidlami, k práci s hudobným materiálom
- získať základy hudobného myslenia, základy hudobno-estetického vedomia v sústave hudobných vedomostí

Socioafektívne ciele

- uvedomovanie si a rozlišovanie mravných a estetických hodnôt, tvorivosť
- pristupovať k precíteniu a pochopeniu umeleckých diel, vyjadrovať vlastné názory
- získať schopnosti spolupracovať v tíme
- chápať umenie v jeho mnohorakých podobách

Psychomotorické ciele

- na základe získaných zručností dokážu žiaci na primeranej úrovni realizovať svoje hudobné predstavy v súčinnosti s výtvarnými

Základným zámerom hudobnej náuky je rozvíjať kľúčové kompetencie tak, aby sa:

- rozvíjal citový svet žiakov
- formovali mravné vzťahy žiakov k prostrediu v škole a v rodine, pozitívne vzťahy k prírode, ku všetkým prejavom života

Vokálne činnosti

Obsah:

- základy speváckeho dýchania, držanie tela, nasadenie tónu, artikulácia
- hudobný rytmus a metrum- 2/4, 3/4, 4/4 takt
- orientácia v grafickom zázname jednoduchej melódie- čítanie nôt, určovanie rytmu

Inštrumentálne činnosti

Obsah:

- hra na detských hudobných nástrojoch
- hra jednoduchých ostinátnych sprievodov k piesňam, tvorba jednoduchých sprievodov v 2/4, 3/4, 4/4 takte k piesňam
- tvorivá rytmizácia k jednoduchým piesňam

Hudobno-pohybové činnosti

Obsah:

- reagovanie na hudbu a stvárňovanie hudby pomocou pohybu, tanca, gesta
- pohybové vyjadrenie rytmu
- vytváranie jednoduchých ostinátnych sprievodov hrou na tele

Percepčné činnosti

Obsah:

- aktívne vnímanie a prežívanie hudby
- rozlíšenie zvukov okolitého sveta/ zvuk, tón, reč, spev/
- rozlíšenie tónov podľa výšky, sily

Hra na klavíri 2. ročník

Dodržiavanie platných učebných osnov

Výuka v prvom ročníku hry na klavíri má prirodzene nadväzovať na výuku v prípravnom a v prvom ročníku štúdia.

Ciele

- prehĺbovať správne návyky pri hre na klavíri
- rozvoj sluchovej predstavivosti a rytmického cítenia
- hra z notového zápisu
- pracovať na zlepšení motorických schopností hracieho aparátu
- zaradiť do výuky skladby moderného charakteru..pop, jazz...

Obsah, spôsob

K žiakovi treba pristupovať individuálne. Hra z nôt je pre dieťa veľký skok, treba sa snažiť o prirodzený prechod. Naďalej pokračovať v hre podľa sluchu, dieťa je už schopné pochopiť a zvládnuť základy harmónie v piesňach a pomocou T S D vytvoriť si jednoduchý sprievod k melódii. Žiak už vie základné veci o nástroji..napr. melódia klesá, stúpa..zjednoduší mu to orientáciu na klaviatúre, aby nešlo o mechanické hranie a čítanie...cde...

Hra z nôt a zapojenie hry aj v basovom kľúči, zjednodušiť im pochopiečítania nôt...to je na prístupe učiteľa k jednotlivcovi.

Zvoliť výber skladieb kde sú do hry zapojené aj napr. tieskanie, ťukanie, dupanie...

Preberanie ľudových piesní a umelých piesní súbežne s HN na ZŠ

Preberanie stupníc spolu paralelne so skladbami v tej ktorej tónine

Dbat' aby si žiak neosvojil zlozvyky ako zadržovanie dychu počas hry z nôt / najčastejšou príčinou je zanedbanie jeho prípravy na hru z notového zápisu /. Dvíhanie pliec počas hrania a nesprávne sedenie....

Notový materiál vyberať podľa schopnosti žiaka a s ohľadom na učebné osnovy pre prvý ročník, samozrejme hra štvoručiek s učiteľom. Výber skladieb podľa záujmu žiaka, siahnuť aj po moderných skladbách v jednoduchej úprave, prípadne skladby upraví učiteľ.

Hra na keyboarde

Dodržiavanie platných učebných osnov

Ciele

- prehlbovať záujem žiaka o hru na keyboarde
- rozvíjať kvalitu a farbu tónu, rytmické cítenie, prvé improvizácie
- rozvíjať hru z listu a hru podľa sluchu

Obsah

- orientácia v akordických značkách
- skúšať nové techniky
- hra stupníc a akordov
- čítanie, husľový a basový kľúč, rozvíjať frázovanie
- práca s keyboardom – Voice, Style, mód Normal, mód Single Finger/dur akordy, Demo-Minus One, Start/Ending, Tempo, Accompaniment Volume
- orientácia v nástrojových bankách

Hra na husliach

Dodržiavanie platných učebných osnov

Ciele

- motivovať žiaka rôznymi témami súvisiacimi s nástrojom a vypracovať systém hodnotenia a odmeňovania najlepších žiakov
- využiť digitalizáciu pri vyučovaní napr. zápis v notačnom software, využitie prehrávačov na nahranie sprievodných skladieb, a podľa nich cvičiť
- budovanie hudobnej predstavivosti na základe počúvania hudby pomocou kreslenia

Obsah

- využitie internetu na vyhľadávanie rôznych skladieb, čo umožní si vypočúť viacero spôsobov interpretácie, čo pomôže žiakovi vytvoriť si vlastný názor a spôsob ako chce hrať
- viesť žiaka k improvizácii tak, že sa na klavíri nahrá sprievod na prehrávač a žiak si vymyslí jednoduchú melódiu na svojom nástroji, ktorú aj zapíše do notového zápisu
- žiak by si mal viesť denník, do ktorého zapíše údaje o cvičení, aj pozitívne aj negatívne

Hra na zobcovej flaute

Dodržiavanie platných učebných osnov

Ciele

- v záujme napredovania pestovať v žiakovi lásku k umeniu, hudbe a k nástroju
- učebné osnovy pre 2. ročník schválené MŠ SR č. 72995-15 spĺňajú kritériá za predpokladu, že žiak prešiel PŠ a prvým ročníkom, prípadne je vekovo starší alebo disponuje dostatočnou mierou talentu

Obsah

- dbať na rytmické cítenie, pri používaní osminových a šesťnástinových notových hodnôt
- prstovú techniku zdokonaľovať pri hre stupnic aj T5 a to v celom dovedy zvládnutom rozsahu
- hrať prednesové skladby s doprovodom iného nástroja (klavír, gitara)
- dbať na fyziologické návyky a úkony, ako postoj, držanie nástroja, nasadenie, správne dýchanie a tvorba tónu
- rozvíjať hudobnú predstavivosť a dbať na správne rytmické cítenie

Hra na bicích nástrojoch

Dodržiavanie platných učebných osnov

Ciele

- správne držanie tela a paličiek, získať uvoľnenosť a hybnosť zápästia pri rytmických cvičeniach, pravidelne využívať melodický bicí nástroj ako zvonkohra, xylofón, marimba

Obsah

- základom vyučovania je upevnenie základných rytmických návykov žiaka pomocou rytmických hier, zameraných na ľahšie pochopenie samotného rytmu
- plynulý prechod zo základných metrických jednotiek v jednoduchých rytmických obmenách na zložitejšie rytmické hodnoty
- hranie ľudových piesní, jednoduchých skladbičiek z rôznych období
- doplniť vyučovanie na nástroji o ukážky v digitálnej podobe, nachádzajúcich sa na DVD nosičoch ako aj použitie ukážok nachádzajúcich sa na internetovej sieti

Hra na gitare

Dodržiavanie platných učebných osnov

Ciele

- zatriktívniť vyučovanie na nástroji zapájaním nových digitálnych technológií
- používanie DVD nosičov, internetu, hudobných software
- zaradiť do vyučovania prvky populárnej hudby v najjednoduchšej forme
- rozvíjať sluchovú predstavivosť zápisom jednoduchých melódií, ktoré žiak najprv sám bez notového zápisu skúsi zahráť

Obsah

- rozvíjať pohybovú a grafickú zložku hudobného vnímania žiaka na základe ľudových piesní, ktoré bude spájať s pohybom
- jednoduché hudobné línie vyjadriť kresbou a porovnávať kreslenú podobu s počutou melódiou
- spájať notový zápis so sluchovou predstavou a nástrojom
- vytvárať jednoduché sprievody k ľudovým piesňam
- zaradiť do literatúry gitarovú školu od Ctibora Sussera, konkrétne prvý a druhý diel v závislosti od individuálnych schopností žiaka

Hra na akordeóne

Dodržiavanie platných učebných osnov

Ciele

- rozvoj hudobných dispozícií, vytvárať pozitívny kontakt s nástrojom
- rozvíjanie vnímania melódie, rytmu, rozlišovať melodické postupy v širšom rozsahu
- dokázať melódiu v tomto rozsahu, stotožniť s jednoduchou kresbou
- vedieť graficky a pohybom zaznačiť pohyb niekoľko- tónovej melodickéj linky

Obsah

- tvorenie tónov, práca s mechom vzhľadom na hmotnosť nástroja a vzhľad dieťaťa, ktoré ohraničujú možnosti nástrojovej hry
- dôležité je zosúladienie ťah/tlak mechu a prstov, využitie klavíra pri tomto cvičení
- hmatová kontrola rúk bez zrakovej kontroly
- príprava na komornú hru, ktorá sa začne až v treťom ročníku
- okrem priamej hry vyučujúceho uplatniť vo vyučovaní IKT – audiovizuálne podnety
- piesne hrať aj podľa sluchu

Spev

Dodržiavanie platných učebných osnov

Charakteristika predmetu

Spev je najprirodzenejším prejavom dieťaťa. Základňou pre prvý rozvoj ľudského hlasu sa stávajú materské školy a návazne ZUŠ, kde môžu deti plnohodnotne rozvíjať svoje spevácke a hudobné schopnosti.

Zborový spev má na ZUŠ všetky prednosti kolektívnej činnosti a formatívne pôsobí na rozvoj dieťaťa v citovom, etickom a estetickom rozvoji. ZS podnecuje rozvoj muzikality ako aj umeleckého cítenia, sprostredkúva nové poznatky a nadobúda skúsenosti v zborovom umení.

Ciele

Cieľom hlasovej výchovy, spevu a zborového spevu je rozvíjanie speváckych a hudobných činností a prehlbovanie záujmu o spev a hudbu. V práci uplatňujeme zásady hlasovej hygieny, veľkú pozornosť venujeme hlasovej výchove ako sú: správne spevácke návyky, pokojné a hlboké dýchanie bránicou / bráničné dýchanie/, uvoľňovanie brady, mäkké tvorenie a nasadenie tónu, spev v strednej hlasovej polohe / používať intonačné cvičenia smerom hore a nadol /. Výsledkom je mäkký, ľahký, čistý, zvonivý tón.

Obsah

Obsahom práce so spevákmi je podnecovanie k radostnému vzťahu k sólovému a zborovému spevu. Správnymi speváckymi návykmi, rozvíjajúcou sa hlasovou kultúrou postupne dosahovať farebnú vyrovnanosť, spevácku artikuláciu, zjednotenú výslovnosť, intonačnú a rytmickú istotu. Harmonickú predstavivosť podporovať predovšetkým klavírom, resp. inštrumentálnym sprievodom.

Primeraným veku a záujmu detí vyberať obsahovo blízke piesne, ktoré podnecujú k uvoľneniu, predstavivosti, optimizmu, úsmevu. Rytmus piesní vyjadrovať tieskaním, hrou na rytmických nástrojoch, hrou na tele, pohybom. Výber piesní voliť v strednom hlasovom rozsahu. Viest' ich k precíteniu prežívaných skladieb, podnecovať ich k rozprávaniu o prežívaných pocitoch a vyvolaných predstavách. Spoznávať krásu slovenských ľudových piesní na rozvíjanie estetického cítenia a prostredníctvom piesní približovať aktuálne ročné obdobia.

Rozvíjať v spevákoch / ZS/ schopnosť zosúladiť spev s gestami dirigentky a viesť ich ku kultivovanému hudobnému prejavu. Učiť deti chápať melódiu piesne v súlade s jej charakterom vyjadreným v texte.

Používať rôzne intonačné modely v transpozícii v poltónových a celotónových postupoch smerom hore a dolu, rozširovať postupne hlasový rozsah, dôraz klásť na výrazovú stránku.

Viesť deti k osvojeniu si návykov kultúrno-spoločenského správania pri speve a precítenej interpretácii naštudovaných piesní.

Repertoár zostaviť tak, aby žiaci poznali piesne z rôznych štýlových období a žánrov populárnej hudby. Populárnu hudbu zabezpečiť prostredníctvom nahrávok/inštrumentálne podklady, CD nosiče, mp3/ resp. aj živou hudbou./ školské, alebo iné hudobné skupiny populárnej hudby/ či hrou na klavíri.

Doporučenie

Pre štúdium hlasovej výchovy, spevu a zborového spevu pre správny rozvoj harmonického cítenia, orientácie v notovom zápise, dotáciu obligátneho nástroja -klavír, keyboard, príp. iný melodický nástroj 0,5 vyuč. hodiny týždenne.

Hlasová výchova, spev

Dodržiavanie platných učebných osnov

Charakteristika predmetu

Spev je najprirodzenejším prejavom dieťaťa. Základňou pre prvý rozvoj ľudského hlasu sa stávajú materské školy a nadväzne ZUŠ, kde môžu deti plnohodnotne rozvíjať svoje spevácke a hudobné schopnosti.

Zborový spev má na ZUŠ všetky prednosti kolektívnej činnosti a formatívne pôsobí na rozvoj dieťaťa v citovom, etickom a estetickom rozvoji. ZS podnecuje rozvoj muzikality ako aj umeleckého cítenia, sprostredkúva nové poznatky a nadobúda skúsenosti v zborovom umení.

Ciele

Cieľom hlasovej výchovy, spevu a zborového spevu je rozvíjanie speváckych a hudobných činností a prehlbovanie záujmu o spev a hudbu. V práci uplatňujeme zásady hlasovej hygieny, veľkú pozornosť venujeme hlasovej výchove ako sú: správne spevácke návyky, pokojné a hlboké dýchanie bránicou / bráničné dýchanie/, uvoľňovanie brady, mäkké tvorenie a nasadenie tónu, spev v strednej hlasovej polohe / používať intonačné cvičenia smerom hore a nadol /. Výsledkom je mäkký, ľahký, čistý, zvonivý tón.

Obsah

Obsahom práce so spevákmi je podnecovanie k radostnému vzťahu k sólovému a zborovému spevu. Správnymi speváckymi návykmi, rozvíjajúcou sa hlasovou kultúrou postupne dosahovať farebnú vyrovnanosť, spevácku artikuláciu, zjednotenú výslovnosť, intonačnú a rytmickú istotu. Harmonickú predstavivosť podporovať predovšetkým klavírom, resp. inštrumentálnym sprievodom.

Primeraným veku a záujmu detí vyberať obsahovo blízke piesne, ktoré podnecujú k uvoľneniu, predstavivosti, optimizmu, úsmevu. Rytmus piesní vyjadrovať tlieskaním, hrou na rytmických nástrojoch, hrou na tele, pohybom. Výber piesní voliť v strednom hlasovom rozsahu. Viesť ich k precíteniu prežívaných skladieb, podnecovať ich k rozprávaniu o prežívaných pocitoch a vyvolaných predstavách. Spoznávať krásu slovenských ľudových piesní na rozvíjanie estetického cítenia a prostredníctvom piesní približovať aktuálne ročné obdobia.

Rozvíjať v spevákoch / ZS/ schopnosť zosúladiť spev s gestami dirigentky a viesť ich ku kultivovanému hudobnému prejavu. Učiť deti chápať melódiu piesne v súlade s jej charakterom vyjadreným v texte.

Používať rôzne intonačné modely v transpozícii v poltónových a celotónových postupoch smerom hore a dolu, rozširovať postupne hlasový rozsah, dôraz klásť na výrazovú stránku.

Viesť deti k osvojeniu si návykov kultúrno-spoločenského správania pri speve a precítenej

interpretácii naštudovaných piesní.

Repertoár zostaviť tak, aby žiaci poznali piesne z rôznych štýlových období a žánrov populárnej hudby. Populárnu hudbu zabezpečiť prostredníctvom nahrávok/inštrumentálne podklady, CD nosiče, mp3/ resp. aj živou hudbou./ školské, alebo iné hudobné skupiny populárnej hudby/ či hrou na klavíri.

Doporučenie

Pre štúdium hlasovej výchovy, spevu a zborového spevu pre správny rozvoj harmonického cítenia, orientácie v notovom zápise, dotáciu obligátneho nástroja -klavír, keyboard, príp. iný melodický nástroj 0,5 vyuč. hodiny týždenne.

Zborový spev

Dodržiavanie platných učebných osnov

Charakteristika predmetu

Spev je najprirodzenejším prejavom dieťaťa. Základňou pre prvý rozvoj ľudského hlasu sa stávajú materské školy a návazne ZUŠ, kde môžu deti plnohodnotne rozvíjať svoje spevácke a hudobné schopnosti.

Zborový spev má na ZUŠ všetky prednosti kolektívnej činnosti a formatívne pôsobí na rozvoj dieťaťa v citovom, etickom a estetickom rozvoji. ZS podnecuje rozvoj muzikality ako aj umeleckého cítenia, sprostredkúva nové poznatky a nadobúda skúsenosti v zborovom umení.

Ciele

Cieľom hlasovej výchovy, spevu a zborového spevu je rozvíjanie speváckych a hudobných činností a prehlbovanie záujmu o spev a hudbu. V práci uplatňujeme zásady hlasovej hygieny, veľkú pozornosť venujeme hlasovej výchove ako sú: správne spevácke návyky, pokojné a hlboké dýchanie bránicou / bráničné dýchanie/, uvoľňovanie brady, mäkké tvorenie a nasadenie tónu, spev v strednej hlasovej polohe / používať intonačné cvičenia smerom hore a nadol /. Výsledkom je mäkký, ľahký, čistý, zvonivý tón.

Obsah

Obsahom práce so spevákmi je podnecovanie k radostnému vzťahu k sólovému a zborovému spevu. Správnymi speváckymi návykmi, rozvíjajúcou sa hlasovou kultúrou postupne dosahovať farebnú vyrovnanosť, spevácku artikuláciu, zjednotenú výslovnosť, intonačnú a rytmickú istotu. Harmonickú predstavivosť podporovať predovšetkým klavírom, resp. inštrumentálnym sprievodom.

Primeraným veku a záujmu detí vyberať obsahovo blízke piesne, ktoré podnecujú k uvoľneniu, predstavivosti, optimizmu, úsmevu. Rytmus piesní vyjadrovať tlieskaním, hrou na rytmických nástrojoch, hrou na tele, pohybom. Výber piesní voliť v strednom hlasovom rozsahu. Viest' ich k precíteniu prežívaných skladieb, podnecovať ich k rozprávaniu o prežívaných pocitoch a vyvolaných predstavách. Spoznávať krásu slovenských ľudových piesní na rozvíjanie estetického cítenia a prostredníctvom piesní približovať aktuálne ročné obdobia.

Rozvíjať v spevákoch / ZS/ schopnosť zosúladiť spev s gestami dirigentky a viesť ich ku kultivovanému hudobnému prejavu. Učiť deti chápať melódiu piesne v súlade s jej charakterom vyjadreným v texte.

Používať rôzne intonačné modely v transpozícii v poltónových a celotónových postupoch smerom hore a dolu, rozširovať postupne hlasový rozsah, dôraz klásť na výrazovú stránku.

Viesť deti k osvojeniu si návykov kultúrno-spoločenského správania pri speve a precítenej interpretácii naštudovaných piesní.

Repertoár zostaviť tak, aby žiaci poznali piesne z rôznych štýlových období a žánrov populárnej hudby. Populárnu hudbu zabezpečiť prostredníctvom nahrávok/inštrumentálne podklady,

CD nosiče, mp3/ resp. aj živou hudbou./ školské, alebo iné hudobné skupiny populárnej hudby/ či hrou na klavíri.

Doporučenie

Pre štúdium hlasovej výchovy, spevu a zborového spevu pre správny rozvoj harmonického cítenia, orientácie v notovom zápise, dotáciu obligátneho nástroja -klavír, keyboard, príp. iný melodický nástroj 0,5 vyuč. hodiny týždenne.

Tanec

Dodržiavanie platných učebných osnov

Ciele

- zamerať sa na rytmus, tempo, takt, frázovanie
- orientácia v priestore, správne držanie tela a rozvíjať svalové dispozície

Obsah

- pohybová príprava je zameraná na telesný rozvoj, rozvoj svalových oblastí, pružnosť chrbtice, pohyblivosť kĺbov, elasticosť šliach
- zamerať sa na vytočenosť dolných končatín – cvičia sa základné polohy na mieste
- priestorová orientácia – žiaci poznávajú priestorové formácie ako kruh, rad, zástup, osmička, polkruh, ktoré neskôr využijú v praxi v choreografiách
- choreografie ako motivácia do ďalšieho štúdia a spoločné projekty s inými odborníkmi
- hudobné cítenie rozvíjať pomocou rytmických cvičení, vnímať tempové a dynamické zmeny
- do prípravy zaradiť aj pohybové hry

Výtvarná výchova

Dodržiavanie platných učebných osnov

Ciele

- plynule nadviazať na predchádzajúci ročník a na prirodzený detský výtvarný prejav
- vyučovanie zamerať na poznávací proces, ktorý sa snažia žiaci zhmotniť vo svojej práci
- podporovať individualitu v prejave a v postoji k práci

Obsah

- u detí odstrániť používanie pojmu „nedokážem“
- rozširovať deťom rozhl'ad a fungovanie dejov, ktoré ich obklopujú, následne poznatky využívať pri tvorivej činnosti na hodine
- učiť kooperovať prácu oka a ruky pri zobrazovaní videného
- pracovať s deťmi na rôzne témy počas celého roka (prázdniny, vianoce...)
- viesť deti k vyjadreniu vlastného pocitu
- využívať rôzne techniky práce
- viesť žiakov k viacerým výtvarným náhľadom na tú istú vec (napr. nakresliť vianočný stromček desiatimi spôsobmi)

Dramatické a slovesné oddelenie

Dodržiavanie platných učebných osnov

Ciele

- dramatická hra je hlavnou rámcovou motiváciou pre ďalšie doplnujúce hry, pohybové, rečové a hudobno-dramatické cvičenia

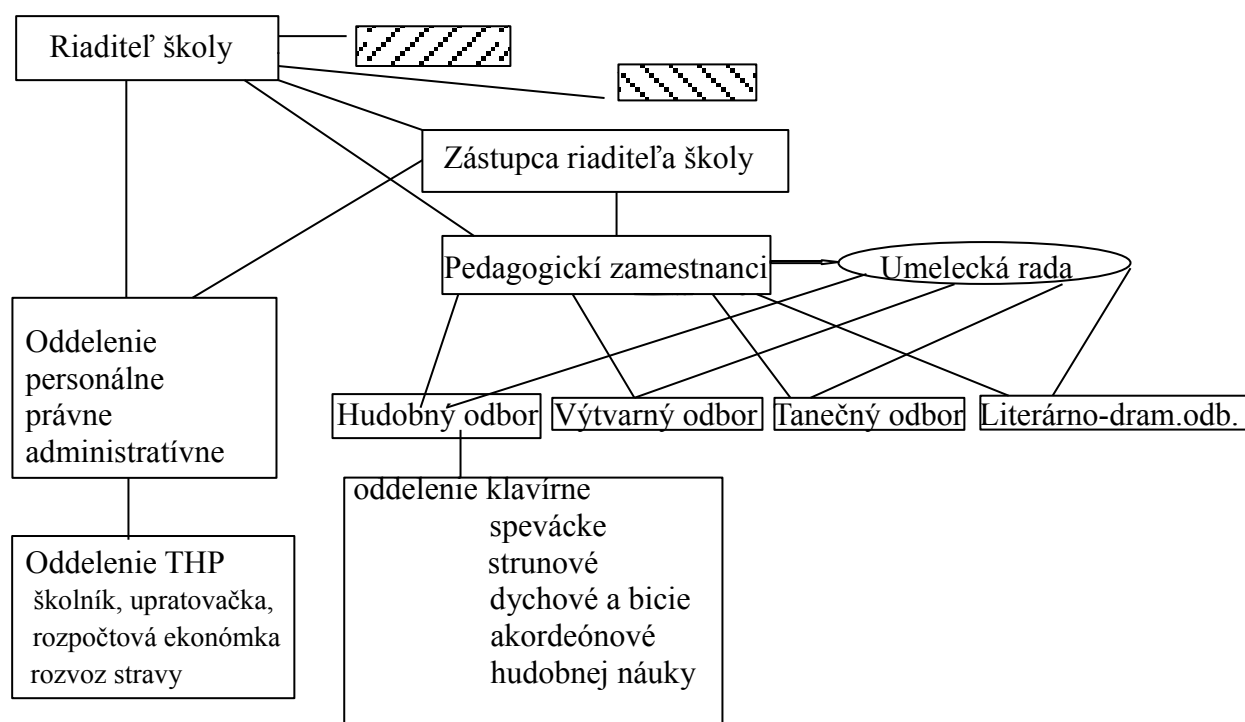
- dramatická hra je základom pre všetky ostatné motivačné konania v rámci hodiny a udáva nielen obsah, ale predovšetkým cieľ s dôrazom na rozvoj talentu jednotlivca
- dramatickú hru môžeme pritom charakterizovať ako skupinovú skúsenosť v ktorej každého žiaka vedieme k tomu, aby vyjadril sám seba a predovšetkým dbáme na rozvoj jeho individuálnych schopností v rámci vonkajších a vnútorných hereckých techník

Obsah

- z hľadiska hereckých techník sa zameriavame predovšetkým na vonkajšie herecké techniky (vedomé), pričom dbáme na podvedomé zachytenie vnútorných hereckých techník
- rozvoj reči, odstránenie rečových vád a zlozvykov, odstránenie zlozvykov v bežnom konaní, správne výslovnosti, počuteľnosti, práci s dychom a pohybovej stránke jednotlivca
- vytvárať hry a cvičenia tak, aby neskôr samostatne pracovali s tvorivou aktivitou, ktorú si budú vyžadovať vyššie ročníky
- rozvoj socialibility detí kolektívnou a individuálnou činnosťou v dramatickej hre
- motivovať k uvedomelej tvorivej aktivite zbavenej návykov zo života, zvládnuť jednoduché tempo a rytmus, dynamiku v pohybe
- získať základy ku kultivovaného slovnému a hlasovému prejavu a viesť ho k tvorivému a vedomému hereckému konaniu

Personálne zabezpečenie školy

Organizačná štruktúra školy

Materiálno – technické a priestorové podmienky

Základná umelecká škola v Handlovej má podmienky pre výuku žiakov v príjemnom prostredí, s dostatočným vybavením na uskutočňovanie umeleckej výuky.

Škola je vybavená primeranými nástrojmi na vyučovanie hudobných predmetov. Triedy sú vybavené primerane k potrebám výuky hry na hudobné nástroje, učitelia majú k dispozícii počítač s internetom.

Trieda hudobnej náuky je vybavená modernou audiovizuálnou technikou a rôznymi pomôckami, potrebnými k výuke.

Tanečná sála má zrkadlovú stenu a madlá, samozrejmosťou je používanie audiotechniky. Trieda žiaľ nie je uzavretá, čo negatívne vplyva ako na výuku tanca (rušenie pri presúvaní žiakov okolitých tried z a na vyučovanie), tak aj na výuku v susediacich triedach čím dochádza k obojstrannému rušeniu.

Výtvarná trieda má k dispozícii PC s tlačiarňou a grafickým programom, hrnčiarsky kruh a pec na vypaľovanie výrobkov z hlíny.

Trieda literárno-dramatická je taktiež vybavená zrkadlami, kobercami a sklodom na materiál potrebný k výuke.

Spevácka trieda má k dispozícii mikrofón, reproduktory, audio-techniku.

Vzhľad budovy by potreboval opravu, padanie omietky, fľaky stekajúcej vode.

Škola prenájíma priestory v dopoludňajších hodinách Obvodnému úradu so sídlom v Prievidzi a Súkromnej strednej odbornej škole v Handlovej.

Podmienky na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri výchove a vzdelaní

Žiaci sú poučení na začiatku školského roka o dodržiavaní bezpečnosti pri činnostiach vykonávaných v priestoroch školy, ako sa majú správať v budove školy, na ceste do školy. Škola pôsobí na žiaka tak, aby sa v maximálnej miere eliminovali nežiadúce prejavy diskriminácie, xenofóbie, šikany, dbá na dodržiavanie práv dieťaťa.

Žiaci sú poučení o prísnom zákaze fajčenia v priestoroch školy a pred budovou školy, o používaní alkoholických nápojov a drogy. Porušenie tohoto zákazu sa kvalifikuje ako hrubé porušenie Vnútrošného poriadku školy a podľa platnej legislatívy môže žiaka zo školy vylúčiť.

Žiak má právo vyjadrovať sa k výchovno-vzdelávaciemu procesu, má právo vybrať si vyučujúceho hlavného predmetu, pokiaľ má škola možnosti jeho výber akceptovať.

Pri produkčnej činnosti mimo priestorov školy je vždy zabezpečený pedagogický dozor.

Vždy musí byť zadokumentovaný menný zoznam žiakov zúčastňujúcich sa na akcii, časový harmonogram a zabezpečenie pedagogického dozoru.

Vnútrošný systém kontroly a hodnotenia detí a žiakov

V základnej umeleckej škole v Handlovej sa klasifikácia a hodnotenie žiakov uskutočňuje v súlade s Vyhláškou Ministerstva školstva Slovenskej republiky zo dňa 6. 8. 2008 o základných umeleckých školách a Metodickými pokynmi na hodnotenie a klasifikáciu žiakov základných umeleckých škôl, ktoré schválilo Ministerstvo školstva Slovenskej republiky dňa 29. 1. 2004 pod číslom 491/2003-091 ako metodické pokyny pre hudobný, tanečný, výtvarný a literárno-dramatický odbor základnej umeleckej školy.

-hodnotenie a klasifikácia žiakov

-postup do vyšších ročníkov a preradenie žiakov

-opravné skúšky

-komisionálne skúšky

v zmysle § 6–9 vyhlášky Ministerstva školstva, mládeže a športu SR č. 477/1990 Zb. o základných umeleckých školách z 15. 11. 1990 a podľa skúsenosti z uplatňovania obsahu vzdelávania a výchovy, organizácie vyučovania na tomto type školy.

Metodické pokyny sa vzťahujú na hodnotenie a klasifikáciu žiakov ZUŠ :

-v prípravnom štúdiu

-na I. stupni základného štúdia

-na II. Stupni základného štúdia

-v štúdiu pre dospelých

vo všetkých odboroch ZUŠ (hudobnom, výtvarnom, tanečnom, literárno-dramatickom.

Vnútrotný systém kontroly a hodnotenia zamestnancov školy

V prvom rade je hodnotenie pracovných, pedagogických a umeleckých činnosti zamestnancov školy širokou verejnosťou. Každý jeden učiteľ sa podieľa na tzv. Dobrom mene školy

Ďalej je vnútrotný systém kontroly a hodnotenia zamestnancov školy ako :pohyb a zotrvanie na pracovisku

-kniha príchodov a odchodov

-triedna dokumentácia

-rozvrh hodín

-záznam o vyučovacích hodinách

:plnenie pracovnej náplne a úloh uložených vedením školy

-kontrola dokumentácie a písomnosti

-kontrola organizácie a kvality vyučovacieho procesu

-evidencia a kontrola školských a mimoškolských produkcií

-účasť žiakov na výstavách, súťažiach , prehliadkach, festivaloch

-počet absolventov pokračujúcich v ďalšom štúdiu na stredných a vysokých umeleckého zamerania

-počet produkcií, využívanie ITK

-vzájomné hospitácie, predmetová a medziodborová spolupráca

-aktívne plnenie kultúrnych požiadaviek mesta

Hodnotenie prebieha formálnou aj neformálnou aktivitou. Formálna je napr. individuálna hospitácia hospitačný rozbor, neformálnou napr. Rozhovormi s učiteľmi a žiakmi, rodičmi.

Požiadavky na kontinuálne vzdelávanie pedagogických a odborných zamestnancov školy

Žijeme v období dynamického napredovania plného rôznych technických a iných zmien, mení sa spoločnosť aj ľudia.

Vedenie školy vychádza v ústrety učiteľom zvyšujúcim si vzdelanie. Umožňuje pedagógom zúčastňovať sa školení, seminárov, tvorivých dielni ..

Oboznamuje učiteľov s novými právnymi predpismi a nariadeniami.

Zamestnanci personálneho a rozpočtového oddelenia sa pravidelne zúčastňujú školení, meniac sa legislatíva.

Učitelia najviac pociťujú nevyhnutnosť celoživotného vzdelávania. Vedenie Základnej umeleckej školy v Handlovej učiteľov v plnej miere podporuje.

Dodatok č.1: PŠ HO

ÚVOD

Vo vypracovaní školského vzdelávacieho programu pre predmet **Prípravná hudobná výchova pre deti predškolského veku** sme vychádzali z dvoch aspektov.

Prvým je dlhodobá tradícia spolupráce s Materskou školou v Handlovej a jej elokovanými triedami v rámci ktorej v súčasnosti vedie zamestnanec MŠ spevácky zbor detí predškolského veku LIENKA, naša škola mu poskytuje priestor na skúšky a kvalifikovaného učiteľa klavíra pre klavírny sprievod. Lienka svojou existenciou v našom meste má niekoľko významných funkcií. Nielenže často účinkuje na rôznych mestských podujatiach, podujatiach MŠ a ZUŠ, ale hlavne podchytáva hudobne nadané deti vo veku od 3 do 6 rokov.

Ďalším aspektom je snaha priamo v triedach materskej školy podchytiť čo najväčší počet detí predškolského veku s rôznym stupňom hudobných dispozícií pre hudobnú edukáciu a takýmto vyučovaním možno aj postaviť základy pre aktívnejšiu spoluprácu ZUŠ-LIENKA-MŠ.

Základné rozvojové možnosti detí predškolského veku.

Deti sú pomerne samostatné, pohotové, majú dobre osvojené niektoré pracovné, mravné návyky a základy kultúrneho správania. Začínajú sa objavovať náznaky vyšších citov, poznávacích, morálnych, estetických a sociálnych citov. V tomto veku sa deti ľahšie prispôbujú prijatým pravidlám správania v skupine, ľahšie nadväzujú kontakty s inými deťmi. Zapájajú sa do skupinových hier a činností sú schopné kooperatívneho správania.

Majú rozvinutú schopnosť riešiť veku primerané úlohy a problémy. Potreba informácií a uspokojenia poznávacích citov / napr. zvedavosť/ dominuje nad inými želaniami.

Deti v tomto období sú známe vysokou kreativitou, zvedavosťou, chuťou objavovať, napodobňovacou schopnosťou, obrazotvornosťou a túžbou uplatniť sa. *Čas zotrvania detí v individuálnej alebo kolektívnej činnosti je závislý na vývoji pozornosti dieťaťa, nepresahuje však časové rozpätie 20 až 45 minút.*

Práve v tomto období je najvhodnejšie začať s cieľavedomou a systematickou hudobnou výchovou, pretože hudobné umenie svojimi funkciami, obsahom a vyjadrovacími prostriedkami spomedzi ostatných umení najvýraznejšie pôsobí na jedinca, jeho výchovu, etický, emocionálny, estetický, a prosociálny vývoj, čiže tvorivý rozvoj a výchovu komplexnej osobnosti jedinca, čo je jednou z príčin opodstatnenosti hudobnej výchovy v systéme humanisticko – tvorivej edukácie.

Učebné osnovy pre prípravné štúdium základnej umeleckej školy

Predmet : *Prípravná hudobná výchova pre deti predškolského veku*

Dĺžka štúdia : 3 roky

Počet hodín týždenne : 1 hodina

Vek detí: od 4 do 6 rokov /podľa dispozícií dieťaťa od 3 rokov/

Charakteristika predmetu

Prípravná hudobná výchova pre deti predškolského veku je predmet činnostný a zážitkový, kde na báze zážitkového učenia prostredníctvom najprirodzenejšieho hudobného prejavu detí – spevu a hudobných hrových činností si žiaci vytvárajú vzťah k hudbe, rozvíjajú svoje hudobné schopnosti, získavajú základy pre orientáciu vo svete hudby, prebúda sa v nich záujem o elementárne muzicírovanie. *Nevyhnutnou zásadou pri plnení učebných osnov je nepoužívať a ani nevyžadovať definície!*

Podstatu tohto predmetu tvoria:

interpretačné činnosti : spevácke a intonačné
rytmicko – pohybové
improvizačné
inštrumentálne

percepčné činnosti : počúvanie hudby
sluchová analýza

Sústava hudobných činností je rozšírená o hudobno – dramatické činnosti.

Ciele

Poslaním prípravnej hudobnej výchovy pre deti predškolského veku je tvorivou aktivitou dieťaťa vyvolať radosť z objavovania hudobného krásna. Vychádzať pritom z detskej mentality - hravosti, spontánnosti, napodobňovacej schopnosti, obrazotvornosti a stupňa vyspelosti dieťaťa. Prostredníctvom primeraného hudobného materiálu vo vyučovacom procese, v ktorom v súčasnosti musí byť bohato využívaná aj tvorba pre deti od skladateľov populárnej hudby, rozvíjať hudobné schopnosti, elementárne hudobné zručnosti, návyky, poznatky, vedomosti, hudobnú pamäť, predstavivosť a fantáziu. Poskytovať základné informácie o hudbe a kultúrnom živote okolia. Tieto základy žiakom pomáhajú ľahšie zvládať učivo individuálneho štúdia prvého ročníka primárneho štúdia ZUŠ.

Obsah

Komplexnú hudobnosť detí rozvíjať tak aby im na konci štúdia bola dobrým základom v štúdiu zvoleného nástroja, spevu alebo zborového spevu.

Žiakov zoznamovať s hudobnými nástrojmi a umožňovať im kontakt s tými, ktoré si môžu vybrať pre ďalšie štúdium. Ideálnou prípravou pre nástrojové vyučovanie je hra na detské melodicko – rytmické nástroje. Žiaci okrem hudobnej predstavivosti získajú aj cenné motorické zručnosti a návyky. Prostredníctvom ostinátnych sprievodov k piesňam, hry z jednoduchých partitúr a rôznych hudobných hier získavať prvé skúsenosti z elementárnej súhry.

Uplatňovaním spevu a zborového spievania si žiaci môžu pre ďalšie štúdium vybrať spev alebo zborový spev, pričom hra na detské hudobné nástroje je pre nich rovnako nevyhnutná.

Požadované výsledky na konci štúdia

V rámci rozvojových možností a hudobných schopností detí predškolského veku je snahou prípravnej hudobnej výchovy detí získať :

interpretačné činnosti : základné spevácke návyky, spev jednoduchých piesní, melodické cítenie a orientácia v rozsahu najviac jednej oktávy. Zmysel pre pravidelnú pulzáciu /metrum/ v rozličných tempách a reakcie na zmeny tempa v skladbe, rytmické cítenie v dvojdobom a trojdobom takte, tieto hudobné činnosti spájať vždy s pohybom. Schopnosť zapamätať si a reprodukovať krátky rytmický alebo melodický motív, rytmizácia a melodizácia slov alebo skupiny slov, prípadne detských textov a riekaniak.

Percepčné činnosti : rozpoznať kontrasty v hudbe, hudobné nástroje, ktoré si môžu vybrať pre ďalšie štúdium, počúvanie krátkych vokálnych a inštrumentálnych skladieb, hudobnej rozprávky. Elementárne tonálne cítenie, melodická orientácia v rozsahu maximálne jednej oktávy. Sluchová orientácia dvojdobého a trojdobého taktu, vlastnosti tónu.

Hudobno – náukové pojmy vyvodzovať zo všetkých hudobných činností: notová osnova, husľový kľúč, taktová čiara, dvojštvrt'ový, trojštvrt'ový a štvorštvrt'ový takt. Nota celá, polová, štvrt'ová a adekvátne pomlčky. Základné dynamické znamienka piano, mezzoforte, forte, crescendo a decrescendo.

Rozlišovať základné hudobno – vyjadrovacie prostriedky hudby : veselo-smutne, rózne- nežne, rýchlo-pomaly, vyššie-nižšie, silno- slabo a pod., pochod, tanec, uspávanka a vlastnosti tónu – vyšší, nižší, dlhší, kratší, silnejší, slabší.

Ďalšie hudobno- náukové pojmy len informatívne : oboznámiť so základnou hudobnou abecedou a notami v husľovom kľúči c1 až c2 , polová nota s bodkou, osminová nota, dvojica osminových nôt, adekvátne pomlčky, opakovacie znamienko.

Odporúčaná literatúra

JENČEKOVÁ, E.: Hudba a pohyb ve škole. Hradec Králové 2002, 2005 ISBN 80-903115-7-1

FELIX, B.: Druhá múza detského divadla OÚ v Bratislave 1989

DANIEL, L.: Metodika hudební výchovy, Montanex Ostrava 1992 ISBN -80-85300-98-2

PODSTAVKOVÁ, O.: Hudobná prípravka I., II. H plus Bratislava 1995.

LACKNER, L.: Spievajte s nami. ŠHV Bratislava 1966. /Opus/

HRICOVÁ, O., GANZER, L.: Hudobný zošitok. SHF Bratislava 1970.

LYSÁKOVÁ, M., KOPINOVÁ, Ľ., PODHORNÁ, A.: Piesne, hry a riekanky, SPN Bratislava 1989.

KANTOR, Š.: Piesne pre najmenších. SPN Bratislava 1974.

BRANISLAVOVÁ, V.: Za písničkou. Praha 1970.

HURNÍK, I., EBEN, P.: Česká Orffova škola. Supraphon 1969.

HATRÍK, J.: Medzi Trpaslúšikmi. Opus Bratislava.

SUCHOŇ, E.: Varila myšička kašičku.

CIKKER, J.: Beliže mi, beli.

JURÍČKOVÁ, M., PAVLOVIČOVÁ – BAKOVÁ, Ľ.: Spievaj si vtáčatko. Mladé letá 1990.

ONDREJKA, K.: Mlad' sa hrá. Opus 1984.

LICHNEROVÁ, A.: Eniky, beniky. Opus 1987.

KURKOVÁ, L., EBEN, P.: Hudebně pohybová výchova. SPN Praha 1975.

MIŠURCOVÁ, V.: Hry se spěvem a tancem.

ZIKA, P.: ... a tie vrabce.

ONDREJKA, BIĽOVÁ: Hry so spevom pre materské školy. SPN Bratislava 1965.

KOWALSKI, J.: Zverinček

BURLAS, L.: Deti z nášho domu.

EBEN, P.: Vlak sa rozbieha.

TROJAN, V.: Kuriatko a slon.

PROKOFIEV, S.: Peter a vlk.

FREŠO, T.: V detskej izbičke.

KARDOŠ, D.: Pomôžeme slávikovi.

Dodatok č. 2: LDO 3. ročník

POSLANIE A CHARAKTERISTIKA PREDMETU:

Literárno-dramatický odbor je syntetizujúcim odborom, ktorý obsahuje dramatické, pohybové, rečové, prednesové a slovesné tvorivé činnosti, prostredníctvom ktorých pôsobí na celkový rozvoj myslenia, čítania a konania žiakov. Harmonicky rozvíja osobnosť, aktívny tvorivý prístup k základným postojom a premenlivej skutočnosti, pomáha vyrovnávať sa vždy s novými situáciami, ktoré prináša hra, škola, život, práca. Učí ich vytvoriť si vlastný názor, rozvíja schopnosť myslieť empaticky a tiež prostredníctvom hry posilňuje schopnosť dieťaťa čeliť rôznym životným situáciám a správne jednať.

Žiaci nadobúdajú schopnosť osobitého a kultivovaného rečového a pohybového prejavu v divadelnej, prednesovej a slovesnej oblasti.

Dôležitou úlohou odboru je tiež včasné spozorovanie, podchytenie a rozvíjanie talentu u žiaka, ktoré vedie postupne až k príprave na strednú, či vysokú školu umeleckého alebo humanitného smeru.

3. ročník I. stupeň základného štúdia základnej umeleckej školy, ISCD

Počet hodín týždenne: 4,5 (skupinové vyučovanie)

1,5 hod./týž. : Dramatika a slovesnosť,

1 hod./týž. : Pohyb

1 hod./týž. : Prednes

1 hod./týž. : Práca v súbore

CIELE:

Vytvoriť neformálnu sociálnu skupinu. Rozvíjať samostatné slovné vyjadrovanie, obohatiť slovnú zásobu, zvládnuť správne dýchanie, držanie tela, reč tela, artikuláciu, zvládnuť jednoduchý rytmus a dynamiku, zvládnuť jednoduchý dialóg s partnerom.

OBSAH:

- artikulačné cvičenia,
- pohybové skupinové cvičenia v priestore,
- jednoduchý dramatický text.

1. dramatická hra,
2. pohyb,
3. reč,
4. slovesnosť

Predmet: Dramatika a slovesnosť / 1,5 hod. /týž./

KOMPETENCIE:	VÝSTUPY:
<p>-vládnutie jednoduchej dramatickej hry so zástupnou rekvizitou; zvládnutie jednoduchej partnerskej hry s textom. Zmyslové cvičenia zo zameraním na uvedomelé zmyslové konanie</p> <p>Nadviazanie kontaktu s partnerom cez slovo.</p> <p>Impulz, ako začiatok tvorivého procesu.</p> <p>Zdokonaľovanie vonkajších hereckých techník, práca s emóciou a následné výstupu cez emočnú pamäť.</p> <p>Zvládnutie krátkej etudy na tému s emočným základom a spracovaním mieri v hereckom konaní, práca s mierou v hereckom konaní,</p> <p>práca s výrazovými prostriedkami,</p> <p>rozvoj kreatívneho myslenia v súvislosti s tvorbou,</p> <p>dramatizácia vybraného textu v priestore, pochopenie základných hereckých termínov,</p> <p>rozvoj vyjadrovacích schopností, analýza spracovanej etudu a jej následná úprava na základe získaných vedomostí,</p> <p>váha slova a jeho obsah v kontexte s logickým konaním.</p> <p>Základný princíp oživenia predmetu.</p> <p>Hry, cvičenia na porovnanie konania v jednotlivých hereckých situácia.</p> <p>zvládnuť samostatné jednoduché slovné vyjadrenie, aktívne si osvojovať vhodné literárne diela dramatickou hrou a zoznámiť sa s autormi.</p>	<p>Zvládnutie krátkej etudy na tému s emočným základom a spracovaním mieri v hereckom konaní.</p> <p>1 verejné vystúpenie polročne</p>

Predmet : Pohyb /1 hod./týž./

KOMPETENCIE:	VÝSTUPY:
<p>Nadviazanie vzťahov cez pohybové – partnerské cvičenia.</p> <p>Pohybová rozcvička s dôrazom na správne držanie tela.</p> <p>Chôdza ,ako základ charakterizácie, pohyb v priestore – zmeny priestoru a pohybová aktivita v určených priestoroch.</p> <p>Krátka pohybová etuda na vybranú tému.</p> <p>Relaxačno – uvoľňovacie cvičenia. Kondičné cvičenia.</p> <p>Pohybové etudy so zameraním na rozvoj predstavivosti a fantázie.</p> <p>Tvorba základných priestorových útvarov cez pohyb.</p> <p>Impulz verzus pohyb. Tempo a rytmus, ich variácie- obmeny a pohybové reagovanie. Improvizácia v pohybe na vybranú hudbu.</p> <p>Pohybové rozcvičky s fyzickou námahou.</p> <p>Hry – cvičenia s podporou správneho držania tela.</p> <p>Telo, ako nástroj vyjadrovania. Práca s výrazovým neutrálom.</p> <p>Rozvoj pohybovej obratnosti. Rozvoj schopnosti napodobnenia cez pohyb.</p>	<p>Zvládnutie krátkej choreografickej zostavy – krátky scénicky tanec s dôrazom na výraz.</p> <p>1 verejné vystúpenie polročne</p>

Predmet : Prednes /1 hod./týž./

KOMPETENCIE:	VÝSTUPY:
<p>Pochopenie základných princípov pri prednese textu. Prednes, ako forma komunikácie. Základná odborná terminológia v umeleckom prednese. Výber textu zodpovedajúceho individuálnym predpokladom jednotlivca. Rozdelenie hlások – asimilácia, spodobovanie. Správna výslovnosť hlások. Obsah a forma vybraného textu. Váha slova – význam slova v prednese. práca s textom- varianty/ chôdza beh, tanec, / . Rozvoj rytmického čítania v texte. Obsahový dôraz, pochopenie vybraného textu. Tempo a rytmus v prednese. Interpunkcia v texte, práca s interpunkčnými znamienkami. Pauza v umeleckom prednese a rozdelenie. Príklady a možnosti využitia rytmu a tempa v texte. Práca s textom s apelom na správnu dĺžku hlások. Vklad emócie do umeleckého prednesu.</p>	<p>Poézia – próza spracovanie a prednes formou verejného vystúpenia. Príprava a účasť na recitačných súťažiach.</p>

Predmet : Práca v súbore /1 hod./týž./

KOMPETENCIE:	VÝSTUPY:
<p>Kontakt a vzťah k predmetu.- rekvizita, ako zástupca partnera. Improvizovaný dialóg s predmetom a následne s partnerom. Hry zo zameraním na rozvoj skupinového čítania. Skupinové hry, cvičenia. Kruhové a rytmické hry. Skupinové etudy , kolektívne hry s dôrazom na vnímanie kolektívu. Skupinová improvizácia s dejovým obsahom a zadanou témou. Rozvoj kolektívneho vnímania cez hereckú akciu. Skupinové čítanie, cit pre mieru v konaní skupiny Prispôsobenie sa partnerovi a jeho konaniu : pohotové tvorivé reakcie Logika v konaní skupiny Skupinové cvičenia, hry na rozvoj dôvery</p>	<p>Kolektívna etuda na tému Moderovanie školských koncertov</p>

DIDAKTICKÉ POSTUPY A METÓDY PRÁCE:

Skupinové hry, cvičenia na zlepšenie artikulácie a pohyblivosti, či uvedomovania si vlastného tela v priestore pomocou hry; pomocou dramatického textu naučiť žiaka vnímať text a pochopiť ho.

Naučiť žiaka uzatvárať študijné prvky do širších celkov Schopnosť žiaka uzatvárať študijné prvky do širších celkov. Špecifikovať nápaditosť a improvizáciu v rôznych žánroch a typoch hudobnej formy a dôrazom na štylovosť. Získanie schopností a zručností pre javiskové stvárnenie základov princípov tvorivej dramatiky, tvorivej dramatickej činnosti v kontextuálnej podobe. Upevňovanie zmyslu pre mravné a umelecké hodnoty.

MATERIÁL:

- hudobné záznamy
- rekvizity, kostými
- internetový materiál
- knihy pre deti a mládež / Mokoš, Rúfus, Hevier, Važan, Spišiak /

Vypracovala: Mgr.art Barbora Špániková

Dodatok č. 3: PŠ TO

Tanečný odbor- Prípravné štúdium

Prípravnú tanečnú výchovu rozdeľujeme na štyri časti :

- Pohybová príprava
- Pohyb v priestore
- Pohybové hry so spevom
- Jednoduché rytmické cvičenia.

Pohybová príprava- v základných polohách na mieste a cviky obratnosti

Ľah na chrbte, ľah na bruchu, sed znožný, sed roznožný, sed na päťach

Cieľom pohybovej prípravy v polohách na mieste je upevňovanie svalstva a získanie pružnosti a pevnosti celého tela formou cvičení, ktoré sú najvhodnejšie pre tento vek a pomáhajú harmonickému rozvoju tela.

Pohyb v priestore – tvoria rôzne druhy chôdze, behu, poskočný krok , výskoky v stoji a v drepe , cval bočne.....a všetky tieto tanečné kroky sa robia v rozmanitých priestorových formáciách .

Pohybové hry so spevom – obohacujú duševný svet detí pomáhajú cíteniu hudby, rozširujú poznanie ľudových piesní.

Jednoduché rytmické cvičenia – precvičujú sa rytmiami slov, riekankami , vyčítankami alebo podupmi , potleskami . Docielime nimi základné pochopenie a cítenie rytmu.

Metodika vyučovania , ktorú vypracovali Mgr.art. Helena Žitňanová a Mgr.art. Dagmar Puobišivá je veľmi dobrá a pracujem s deťmi podľa nej ale samozrejme si ju korigujem podľa schopností žiakov, keďže ide o formu skupinového vyučovania.

Vypracovala: Ivana Minichová